

ORAZGYLYÇ ÇARY

SAÝLANAN ESERLER

Aşgabat — 2018

Annotasiýa ýerine

Eliňizdäki kitap — kyrk ýylky ruhy gözleglerimiň beýany. Oňa girmedik şygrylaryma göz ýummagy sizden haýyş edýärim. Olardan men geçdim, siz hem geçiň. Beýle etmegime käbirleriniň ahyretime zyýan bermeginden gorkmagym, käbirlerini bolsa gowşak ýa-da ähmiýetsiz hasaplamagym sebäp boldy.

Dahanyma söz, ony kagyza geçirmäge ýardam bereni üçin Allahü tagala köp şükür edýärim.

Aýdýana bakma-da aýtdyrýana bak.

Bir zat hem aýtmarsyň aýtdyrmasa Hak.

Men özümi kitaplardan gözlärin.
Derýa içre girdaplardan gözlärin.

Giň deňze göýberip ömrümiň salyn,
Öwrenerin gark bolanlaň ykbalyn.

Giň asman garalyp geçmänkä çenden,
Agtaryn özümi älem içinden.

Duş gelmese maňa meňzeşiň biri,
Dünýäde özümi duýaryn diri.

Oglanjyk tolgundy, teňleşdi haly.
Özüni duýdy ol şahyrlar ýaly.

Otly sözler çykdy ejiz gursakdan,
Bagtyň, hakykatyň barlygy hakda.

Tankytlady adamlaryň alasyn.
Hakykat ýokdugyn aýdan kakasyn.

Azajyk egsildi çaga gussasy.
Azajyk ynjaldy çaga gursagy.

Güýz säheri bilen kalbyma dolan
Pikirler kalbymda yzyn goýýandyr:
Özüniň bimöçber paýhasy bilen,
Gysýar meni gujagyna noýabr.

Gör, ýapraklar biri-birinden ýyndam,
Howlugýarlar gowuşmaga aslyna.
Toprak ýapraklara jan berdi,
Indem,
Ýuwaş-ýuwaş çekip otыр astyna...

Men guşdum. Gulaçlap mawy ummany,
Ýüzerdim. Zeminden gözlärdim many.
Gözlärdim kalbymy ýylytjak bagty,
Höwürte gözlärdim ýyly hem ýagty.
Ýylanyň alşy deý gögüň sarç guşun,
Meni jady lady seniň garaýşyň.
Şindi ynjalмага, söýmäge derek
Soňuma garaşyp bolýan janserek...

Könlüm, çyrşan goşgymyza göz aýlap,
Diýmegin biziňki ugruna ýaly.
Çyn goşgular kynlyk bilen döreýär
Daşdan syzyp çykýan mummya ýaly.

Dag takady bir ýürege sygmaly.
Dag bolmakda bolsa şonçarak iş bar.
Daglar “men” diýenok,
“Men” diýen kesin
Men-menligin edýär äleme äşgär.

Daglar otyr diýme sessiz-sedasyz.
Ýok, bu daglar bir pursat hem diňmeýär.
Kämiliği görenlere göz edip,
Olaryň kalbyndan çeşme dyňzaýar.

Könlüm,
Dag bolmaga höwes edewer
Hem diýme biziňki ugruna ýaly.
Çyn goşgular kynlyk bilen döreýär
Daşdan syzyp çykýan mummya ýaly.

ZEMINIŇ DÜÝŞI

Gün ýaşyp, towuklar uklansoň üýşüp,
Başlanýar Zeminiň gadymy düýşi:

Asmanda ýylpyldap münlerçe ýyldyz,
Diýýärler: “Älemde dälsiň sen ýalňyz”.

Huşunda bir gezek bakmadyk Aýam,
Ýüzüni öwürýär Zemine taýa.

Şeýle bir hezillik...
Bir ýaman ýeri,
Ir bilen Gün gelip oýarýar Ýeri.

DEÑIZ GOMLARY

Indi näçe gündür, deňiz güwleýär,
Göýä, ümsümlikden alýar ol aryn.
Garşysyna hiç zat edip bilmeýän
Keýp edýär gorkuzyp baky kenaryn.

Gomlar näme? — deňizleriň terligi,
Olaň joşsuzlyga ýanyp-köýmegi.
Gomlar näme? — bir gazaply ýelli gün,
Mawý deňziň galgap giden köýnegi.

GAPLAŇ

Dagyň eteginde ýaraty gaplaň
Düýrülip, ýazylyp tapanok karar.
Ejizlemek nire, gaplaňlyk nire,
Ol hötde gelmezmi bujagaz ýara?

Ýat bolar gaplaňa algyr çakganlyk,
Ondan bolsa aýrylasy gelenok.
Şeýle awçylar bar — tyg çekse çekýär,
Ýöne ýürekden jaý urup bilenok.

Gaplaň süýräp agyryly syrasyn,
Ýuwaşjadan daga çykyp barýardy.
Garaýşy-da derdi ýaly agyrdy,
Bu giň dünýä gaşyn çytyp barýardy.

Birden hem özüni zyňdy uçutdan,
Dag-daşlar güwleýär — durup bilenok.
Ýowuz awçylar bar — tyg çekse çekýär,
Ýöne ýürekden jaý urup bilenok.

ÖTEGÇÄ

Ötegçi,
Türkmeniň gapysy açyk,
Sowulyp geç,
Çay-nahardan doýup git.
Öwezine az zat talap edilmez:
Ýüregiň bir bölegini goýup git.

Kem-kem meniň töweregim agaryar,
Ýyldyzlar hem başlaýarlar sönmäge.
Otyryn.
Üstüme asman abanyar —
Men doguldym şu dünýäni söýmäge.

Bu dünýä şeýle bir mähriban maňa,
Ýürek çyksam diýýär hanasyn undup.
Çepimden doýmankam garaýan saga
Nämänidir ünsden düşirin öýdüp.

Duýamok hesretiň, gam-gussaň baryn.
Ýok mende bu pursat birem alada.
Adamy ahmyrda galdyryp biljek
Zat ýok ýaly asman, zemin arada.

Dünýä näçe baksam durmaryn aryp,
Bu şohlugy götererin gursakda
Hem arzuw ederin: şu Ýere garyp,
Kimdir birniň meni synlary hakda.

Bulutly gijede azaşan şemal,
Yz gözläp aýlandy ullakan çöli.
Emma bar azaby biderek boldy,
Görmedi tanyş ot ýa tanyş çöpi.

Ol aýlandy ýördi uzyn gijesi,
Aňman uly tozan getirýänini.
Ah, yz gözläp duýanokdy betbagt
Şol yzlary özi ýitirýänini...

BAHAR GOŞGUSY

Gök ýüzünden gara bulut syryldy,
Asman öňküsinden ýokary galdy.

Ýaz şemaly bu topraga gelşine,
Guşlary çykardy baglaň gerşine.

Ähli zat ösüşde bir salym durman –
Dagyň depesine howlugýar duman.

Höwes edip bu ajaýyp ahwala,
Zemin bägül boýy galdy asmana.

HEÝKELTARAŞ

Heýkeltaraş öz heýkelin ýasady,
Ömrüni sarp etdi ýonup hem ardyp.
Soňra taýýar bolan işini synlap,
Özüni dünýäde duýdy ol artyk.

Maňa düşünmegiň ahmal
Ýyldyzlaryň arasynda
Töweregiňe garaňda
Mähriban ýylgyryş gözläp.
Maňa düşünmegiň ahmal
Öz şatlygyň barasynda
Özgä gürrüň bereniňde
Ýarysyny ýalan sözläp.
Maňa düşünmegiň ahmal
Gijeler gören düýşünde
Erte näme boljagynyň
Bileniňde aýygyny.
Maňa düşünmegiň ahmal
Hopugyp asman düýbünde
Aýbyň açylmazdan ozal
Açan mahalyň aýbyňy.
Maňa düşünmegiň ahmal
Paýyňa düşende bije
Her agşam bolup gelmäge
Däli ummanyň içinde.
Maňa düşünmegiň ahmal
Tüm-den hem garaňky gije
Näbelli guşuň ganaty
Ýüzüňi ýelpäp geçende.

Maňa düşünmegiň ahmal...

ESGERIŇ OGLY

Duşman güllesinden ölüpdü esger.
Yzda gelni galdy gözlerin ýaşlap
Hem ýör bir ýaşlyja çagasy ýaşap.
Hesrete ýan bermän, gowşurman elin,
Gijesi, gündizi işledi gelin.
Çatmada gundalgy ýatardy ogly,
Ol bolsa kolhozyň bugdaýyn ordy.
Soňra... urşuň yzyýanynda... baharda...
Eli sypyndygy, tapsa bahana.
Gelin gürrüň berdi şat günler hakda,
Meýdanda açylýan şoh güller hakda.
Gapdalynda diňläp ýatardy ogly.
Oýunjaklar gurşap durdy daşyny.
A oglan olardan uzaga gaçdy
Hem galdyrman ençe günläp başyny,
Tüpeňjik ýasandy guran agaçdan...

ŞEMALLY GIJE

Töweregñ meñzi örän tutuksy,
Şagallar ýürege düşýär ses edip.
Açyk penjiräniň serpip tutusyn,
Biri käte-käte gidýär seredip...

Deňziň ýetenokdy demine demi —
Özüň horlaýardy dolup hem daşyp.
Dokuz gün diýlende köşeşen deňiz
Kenara oklady bir täsin daşy.

Elwan şöhle saçyp säher pillesi,
Yz ýanyndan ýaşyl öwsüp gidýärdi.
Goýudy ol daşyň berýän şöhlesi,
Ýel össe, daş bir gez ösüp gidýärdi.

Bir görseň hiç zada pitiwasy ýok,
Soň görseň bir zady edip dur tama.
Ol daşyň belli bir başlangyjy ýok,
Ol daş belli ýerde bolanok tamam.

Otyryn bir täsin çagda,
Üstümde asman gümmezi.
Käsämdäki aýy çayda,
Içýän ýarym Áýy ezip.

Agşam çagy. Zemin günden
Ýaňy öwürdi ýüzüni.
Haýran edýär günbe-günden
Ýagty jahanyň düzgüni.

Muňa näme diýjek ýeri,
Iýseň iýde otýr gamy —
Aýy haýryň miweleri,
Süýji günäniň tagamy.

Daglaryn, düzün gezmeli,
Bir gün unutmaklyk üçin.
Örän geň — muňa gelmeli,
Yzyna gitmeklik üçin.

Käte kelle döwýäris biz:
Näme günä, näme sogap?
Bar kişiniň soragy bir,
Ýöne her kimde bir jogap.

Köňlüm, pursaty pursat saý,
Ol gelmän biler täzedən.
...Eräp gidipdir ýarym Áý,
Buz bolan çayly kasede.

Bilip bolmaz: güýzmi, ýazmy
Bu meýdanda, bu meýdanda.
Özüni aldanlar azmy
Bu meýdanda, bu meýdanda?

Töwerege edýäriň syn,
Daş ara görüňýär ýakyn.
Aýdylmadyk söz aýtmak kyn
Bu meýdanda, bu meýdanda.

Barmy onuň syryn açan?
Gijesinden tutaňda çen,
Kän bolarly ýanyp-öçen
Bu meýdanda, bu meýdanda...

Ýatyr öleniň jesedi
Ýuka ýorganyň astynda.
Dogany otur ses edip
Açyk gapynyň agzynda.

Aýallaryň agy sesi
Asylýar dymyk howada.
Daş-töweregiň nepesi
Gowulyk berenok wada.

Gorkaýmazy ýaly, öýden
Goňşulara kowlan çaga
Barýar bu toýmuka öýdüp
Dostlaryna buşlamaga.

Käte-käte aýallaryň
Basyp aglaýan sesini,
Mäleşip, molaşyp mallar
Çagyryrlar eýesini.

Edilmeli işiň bary
Edilmekde howul-hara.
Hiç kişiniň ýok mydary
Bu bolan işi aňlara.

BELKI...

Ajal alýança demimi,
Tapjagym güman deňimi.
Ýöne aýtmaryn kemiňi,
Belki, özüm sençe ýok.

PUBAGYLAR

Göwnüçökgün diýip dakmaň maňa at.
Ýer ýüzünde ýokdur meniň ýaly şat,
Sebäbi säherler aglaýar janym;
Sebäbi ölümi edip ýörün ýat.

Daň golaý. Birazdan ýyldyzlar öçer,
Soň asman Gün diýen gözüni açar.
Ol haýyrdyr şere deň nazar salyp,
Olaryň umydyň oýaryp geçer.

Baş alyp gideýin men haýsy ýere?
Bir kişi galmandyr dostum diýere.
Diňe Saňa sygynýaryn, Ýaradan,
Sendedir çyn dostluk, Sendedir kerem.

Okyjym, bu bolýan işe bir seret;
Bihaýalar üçin galmandyr serhet.
Binamysyň gurýan şagalaňyna
Çaganyň ýüregi tisginýär erbet.

Eslä ýetdi ýazan goşgymyň sany.
Olara goşulmaz dünýäniň sazy.
Ýa men bu durmuşa düşünmeýärin,
Ýa ondan daşlaşýan gün geçdik saýy.

Sopy aýtmyşlaýyn, ol Ýar ýadymda.
Kyýamatdan ýetjek azar ýadymda.
Goşulsam hem bu dünýäniň oýnuna,
Meni ýygşyrmaly mazar ýadymda.

Bilýän barmyş bu Zeminiň ýaşyny,
Ýöne gury sanyň däl men aşygy.
Bu gün hem aýlap dur adamyň aňy
Şol gadymy degirmeniň daşyny.

Birhili bolýaryn ýylgyrsa jeset.
Göwnüme, birmahal ölenler meni
Gurşap alyp, iň bir aýylganç jeňe
Çagyýarlar, kalbymdaky temeni
Towlajak bolýarlar çem gelen ýerde.
Men bolsa agyrym geçmänkä çenden,
Diri adam gözläp galýaryn derde
Bir ullakan mähelläniň içinden...

Belki, gözüm açylar,
Belki, oýanar janym,
Manysyz öýden zadymda, belki, many görerin.
Başa çekip sopulardan miras galan bir jamy,
Armansyz öten günümde müň armany görerin.

Yşk alar akyl-huşumy meni bimar ederde,
Gapdala syrylyp düşer bagtyň ýüzünden perde,
Ähli zadyň keşbi üýtgäp, köňül sygmaz dar ýerde
Ýagşy niýetler gark bolan giň ummany görerin.

Geçmelimiz köne ýoldur, bellidir barjak ýerim.
Hiç kim täze hokga tapmaz, diňe gynar öz serin.
Toba bilen söndürüp aklyň ýakan heserin,
Özümi daşdan synlap bir myhmany görerin.

Nur çayylan göm-gök gümmez bolar üstüme saýa,
Belki, Hakyň salyh guly meni syrdaşy saýar.
Öz duýgyma müňkür bolup, ynanyň bir Hudaýa,
Älemleriň içinde päk mekany görerin.

Taňrym, edeniňe şükür!
Bar zat — bolmalysy ýaly.
Ryskymy edemok pikir,
Örkledim dyzmaç hyýaly.
Şükür, gelip-gidip dur dem.
Bar zat ol gudrat eliňde.

Jan bedende kakyp dur jaň,
Oňa hak ýoly ber salgy!
Jennet sary alyp barjak
Gämi eýýämden ýasalgy.
Onda ýer ýok adamzady
Utandyryp biljek zada.

Eger-de dişim ýylgyrsa,
Seni saýaryn medetkär.
Hasrat kalbymy ýygyrsa,
Bir özüm oňa günäkär.
Hiç haçan bolmaryn münkür.
Taňrym, edeniňe şükür!

Öň hem kän dünýeden öten,
Bolaryn şolaryň biri.
Janymy ýesir alan ten
Bolar topragyň ýesiri.
Belki, şonda çekmen zyýan.
Şu umyt bilen ýaşaýan.

Şeýtanyň gepine gidip,
Biri jan etse-de näler,
Bilmez Saňa zyýan edip
Oňa ýokaşan günäler.
Ýok Seni aldajak mekir.
Taňrym, edeniňe şükür!
Taňrym, edeniňe şükür!

Gury özümi aldanym
Galar — bakmaýyn daşyma.
Başymdaky aladany
Duýdurmaýyn gardaşyma.
Ol maňa bolar öwretjek
Bu dünýede ýaşamany.
Ýeke özüm guraýyn jeň,
Bir özüm gynaýyn jany.

Ýatyranok älem syry,
Gör-ä, kalbym para-para.
Kalbyma çöken ahmyry
Aýtmaýyn wepaly ýara.
Bolar ol derrew sem etjek
Köşeşmez bolan tupany.
Bolaýyn özüm em etjek,
Bir özüm gynaýyn jany.

Gat-gat ýürekleriň kiri,
Kän ýollary baglapdyr şer.
Aňyma gonan pikiri
Mälüm etmäýin bäsdeşe.
Bolar ol sözümde tutjak,
Takal okar many-many.
Goý, pikirden ataýyn çat,
Goý, özüm gynaýyn jany.

KÖPNOKAT

“Goşgularyň soňundaky köpnokat
Zerur zatmy? Näme onuň manysy?”
Diýip soraýarsyň. Kagyza ýokan
Syýa däl ol. Ol — pikirň agysy.

Pikirleriň umyt gözýaşydyr ol.
Ol syrдыr söz bilen aýdyp bolmaýan.
Özüni tanatmaz bir galsaň osal,
Bir görseň gaýypdyr, bir görseň aýan.

Köpnokat syýada gizlenen dürdür,
Ol meniň içimden okaýan dogam.
Köpnokat hiç soňlanmaýan ömürdir,
Sözüm gutarsa-da edýändir dowam..

Öýlerde bir-birden sönensoň yşyk,
Älem galyp onuň ygytyýaryna,
Gör, bir aşyk gara gijä dyrmaşyp
Ýyldyz kakyp berýär söwer ýaryna.

Men hem bu gijäniň muşdagy, bilseň,
Akmaýanyň süýdün paýlaber, Saky!
Adam ömri çäkli dälär, söýülseň
Bir gijede ýaşap bolýandyr baky.

Ýok, özüm çekmedim beýle bijäni.
Aýdanym meňzemez gury bir söze.
Müň ýyldan synlaýyň gara gijäni,
Ýoklugymy asla bildirmez size...

Meni Ýerden tapmarsyňyz. Men terk etdim Ýer şaryny
Wagty gelip jüýjeleriň çykyşy deý ýumurtgadan.
Aýdyň, indi kime subut ederin öz ýaşanymy?
Gandalymy — Ýeri süýräp men nirä goýaryn gadam?

Maňa diňe bir zat aýan: ümzügim bolsa-da nirä,
Töweregim garalanda bagryma bassam hem Aýy,
Gadymy derwüşler deýin,
Ýyldyzlara egin diräp,
Ýene gözlärin Hudaýy, ýene gözlärin Hudaýy...

MARKÖW

Hyýal gyjyklar goýmansoň, kän bolansoň ony öwen,
Bar işi bir ýana taşlap, aýlanyp ýörüs Marköwe.

Ozal gelip-gidenleriň daş ýüzüne ýazan ady
Biziň ikimiz üçin hem ýatladanok hiç bir zady.

Bu ýere geldik biz kalba birazajyk dynçlyk küýsöp.
Hanha, o daşa bir seret — meňzeş ol ýykylan küýzä.

Belki, ol bu ýeri synlap, huşy başyndan uçanda,
Suw almaga hyýallanan gyzyň elinden gaçandyr.

Şäher çaňy siňen kalby tämizläp dagyň ýeline,
Ýetip barýas daşy ýaryp çykan injir jeňňeline.

Bol suwdan kökleri çüýrän agajyň ykbaly ýaly
Bimany dälär bu ýerde guran agajyň ykbaly.

Sebäbi görnüp dur onuň heniz tükenmäňkä demi
Ýaşamak üçin elinden gelen bar zady edeni.

Bu dag bina edilipdir mün eşretiden, mün talapdan.
Ol başga görnüşe girýär baksan başgarak tarapdan.

Onuň her bir öwrümjigi gulgula salyp dur sere,
Onuň islendik künjegi meňzeýär kämil esere.

Kalbym bolsa atygsaýar Gün ýaşyp goýaljak tüme,
Sebäbi duýýar — şu gije behişt girmeli düýşüme...

ENEME BAGYŞLAN GOŞGULARYM

1

Men seni söýýäriň çaga mysaly.
Mydam ýüregimde bir gaýgy-elem:
Seni şatlygymy ýitirşim ýaly
Ýitirerin öýdüp gorkýaryň, enem.

Şol sebäpli maňa hiç ynjalyk ýok,
Horlanýaryň iň aýylganç serhetde:
Senden soňa galyp ölmek islämok,
Goýmak hem islämok seni hesretde.

2

Sen ýogaldyň...
Gözýaş dökmedi dünýe.
Ol bihabar galdy seň ölümiňden.
Ne onuň keşbinde ahmyr görüňär,
Ne meňzi özgerýär öňküliginden.

Sen ýogaldyň...
Asla bolman zar-zelil
Öňküler deý daňyn atyrdy dünýe.
Özi duýmasa-da duýmady welin,
Bir uly zadyn-a ýitirdi dünýe.

3

Halyň neneň,
Rahat ýatyrmyň, enem?
Geldim gutlamaga täze jaýyňy.
Arkaýyn bol,
Seniň günäli ogluň
Naharyny iýip, içýär çayyňy.

Ene!
Ölmüň manysyna düşene
Dünýeden gitmekde hasrat hem ýokdur.
Iň soňky ýol özge azapsyz ömre
Hem özge şatlyga äkidýän ýoldur.

Ene!
Mundan başga näme diýeýin?
Derkarmy nä gözlerimi ýaşlamak?
Bu täze jaýyňda,
Täze dünýäňde
Saňa nesip etsin baky ýaşamak.

4

Mähribanym!
Zemindemi, asmanda,
Aýt, nirede duşuşarys biz ýene?
Ýalňyz başym galmaz ýaly armanda,
Aýt, nirede duşuşarys biz ýene?

Jogabyňda ömrümüziziň manysy.
Jogabyňda ölmümüziziň manysy.
Neçüýndir köňlümiň gelýär agysy,
Aýt, nirede duşuşarys biz ýene?

Maňa bir umyt ber, mähriban enem.
Dillen!
Dillenmeseň ýaşaryn neneň?
Bu ýagty jahandan öterin men hem,
Aýt, nirede duşuşarys biz ýene?

5

Her gün ýatmazyňdan öň
Ýa elň boşan wagty
Magtymgulynyň kitabyn —
Hasrat gatançly bagty
Bererdiň-de elime:
«Hany, okap ber» diýerdiň.
Ana şýdip dil açardy
Köňlüňe çöken derdiň.

Her gün agşam gaýtalamsoň
Magtymgulynyň sözlerin.
Belläp alyp haýsy ýerde
Ýaşaryan bolsa gözleriň,
Saýlap okardym şol ýeri.
Sen hem hiç zat soramazdyň.
Terkidünýä setirlerden
Meni asla goramazdyň.

Bagtsyzlykdan başga bagtyň
Ýokdugyny duýdurdyňmy?
Ýa soňky diýjek sözümi
Şýdip, başda diýdirdiňmi?

GELNIME BAGYŞLAN GOŞGULARYM

1

Bolar, gülüm, bar zat gülala güllük,
Bir ömre ýeterlik bolar bagtymyz.
Men aýlykly ýerde ederin gulluk,
Şady-horramlykda geçer wagtymyz.

Baş otagly jaý bererler merkezde,
Ol jaý bolar uly bazara ýakyn.
Uly ýelpewaçlar işlär her ýerde
Yssyda ýaşamak bolmaz ýaly kyn.

Gulagmy gorjalap, goýup ezyetde,
Kitap çykarmaga ederler mejbur.
Bu zatlaryň daşyndan hem, elbetde,
Halkyň arasynda bolaryn meşhur.

Bir gün hem ýatyrkam öýüň töründe,
Dünýäniň gowgasy başymdan sowlar.
Soňra kyýamata çenli görümde
Maňa azar bermez ýerasty suwlar.

2

Bu gije seniňki.
Seniň şanyňa
Gijäni bezärin süýji sözlerden.
Gizle meni wehim salyp janyma,
Sowuk bakýan ýyldyzlardan-gözlerden.

Bu gije oňaryn asyrsyz, ýylsyz,
Tümlükde galýanym ilki gezek däl.
Gözleriňden başga gerek däl ýyldyz,
Saçyňdan başga-da asman gerek däl.

3

Kyn görme-de diňle meni bu agşam.
Boş şowhundan, iliň gözünden çetde
Içimi dökeýin. Bu men — azaşan
Geçmän öňden torç edilen geçitden.
Bu men — iliň agysyny aglaşan,
Şatlanmagy bolsa çykaran ýatdan.
Tobamyň agşamy bolsun bu agşam,
Dynaýyn kalbymy gemirýän zatdan.
Ýolaýyrtda durun şindi itinip,
Yza dolanma ýok, bagly dur öňüm.
Gapdalymda bolsa ýassanyp tümi
Maňa göz gyýtagyn aýlaýar ölüm.

Ah, ýene sözlerim gelip dur ýöntem.
Olarda ýok janyň ýylynýan ody.
Halym bolaýmanka öňküsinden teň
Aýtmakçydym saňa esasy zady.

Seret, älem aşak inipdir bir gez.
Ýüzüme urup dur asmanyň demi.
Bakylmasa bardyklary bilinmez
Ýokardaky ýyldyzlary nädeýin?
Bilýärin: jahandan bir paýhas galar
Her näçe gezsek-de jada garaşyp.
Ak ýaglygy galgadyşyp mazarlar
Bakylyga teklipe edýär ýaraşyk.
Köşeşdirmek üçin kalbymyň odun
Älem paýhasyny döwüp dur soky:
“Soňy bolýar başlangyjy bar zadyň,
Başlangyjy bolýar bar zadyň soňy”.

Eşidýärmiň, dünýäň çetinde durup,
Gowgaly başymy sypala, agla.
Boşlugyň üstünde goluňy gerip:
“Biz uçýarys” diýip sen meni alda...

4

Ezizim, dowzahda gözleme bagty.
Biz ejir çekmäge geldik bu ýere.
Könlümüzü birçak terk etdi ýagty,
Ne köňle umyt bar,
Ne dynç bar sere,
Ne ýagşy habar bar. Şindi bu tüme
Oklap kaýylykdan gurnalan saly,
Biz ýola düşmeli
Aýy ölüme
Düýn höküm edilen adamlar ýaly.

Käändir gitjek ýolumyzyň öwrümi,
Gorkma daş-töwerek garalan wagty,
Heläk bolma tapjak bolup göwnümi,
Ezizim, dowzahda küýseme bagty.

Bar zat janymyza ýagy bu ýerde.
Munda gelýär Äjit, Mäjidiň göhi.
Göze görünmeýän münlerçe perde
Emele getirýär ýokarda gögi.

Munda wyždansyzyň işleri rowan.
Bu tabaga şarik bolmasak hem biz.
Hudaý gören bolsa dowzahy rowa,
Az däldir biziň hem eden günämiz.

Ynanma, bu ýerde aldawdyr bar zat,

Ýasamadyr tagta ýeteniň tagty,
Daşyň gabawlydyr bolsaň hem azat.
Sen hem diläp ýörme ýasama bagty.

Ýagty ebedikä, tüm hem ebedi.
Munuň toýun toýlan tutmalam ýasyn.
Munça-da bolmazdy günä iş edip,
Soňra onuň çekilmese jezasy.

Ýöne Hudaýdan hem umyt üzme sen,
Oňa aýan çynyň bilen ýalanyň.
Bir pursat jennete nazaryň düşse,
Ýatdan çykar mün ýyl otda ýananyň.

Şonuň üçin özgä salma-da sala,
Gidiber gözüňe ilýänçä ýagty.
Şonuň üçin düşüp agyr howsala,
Ezizim, dowzahda gözleme bagty.

5

Bu dünýe sowapdyr.
Ýekeje penje
Jagrama oklaýda, ezizim, peje.
Men ýapyp bilmedim asmanyň yşyn.
Seret, Aý Zemine salyp dur yşyk.
Bu gara gijäni ýap sen üstüme,
Biraz dynç alaýyn duwlanyp tüme.
Sözümiň soňundan gaçýaňmy ýene?
Biz ölmäge geldik, bagtym, bu ýere...

6

Bersem-bermesem hem häsin,
Köp gepleýärsiň, gülýärsiň.
Näme gopjagyny häzir
Diňe bir özüň bilýärsiň.
Sen az mahalyň içinde
Ýetýäň köp gepiň başyna.
Edýän gürrüňleriň çenden
Geçip, tor gurýar daşyma.
Gulaga öwrülýän, ýarym,
Sözleriňde bar deý jady.
Soň-soňlar bilip galýaryn
Aýtmanyňy hiç bir zady.

Käte senden söz almak kyn,
Könlüňi açmarsyň aňsat.
Gelen ýaly bolýar ýakyn
Güle bürenen harasat.
Gözüň gözüme duşanda,
Uludan alýaň demiňi.

Men bilip galýaryn şonda
Ähli zady aýdanyňy.

Gün öz tygyny gezäpdir.
Zemin özüni bezäpdir.
Oňa çyndan bolup aşyk,
Gelýän köp menziller aşyp
Gün perisi Zöhremikä?
Olara düşermi nika?
Birden birleşäyse olar,
Kim bu toýa şaýat bolar?
Elwan şapagy kylyp noş,
Haýsy ýyldyz bolar serhoş?
Ýyldyzlar geçip çeninden,
Gozganaýsalar ýerinden,
Mes bolsalar toýy öwüp,
Kim olara berer öwüt?

Älem içre meni görüp,
Soragy peýkama öwrüp
Ýazjak bolanda äpet ýaý,
Dilime gelýäni — Hudaý.
Dilime gelýäni — Hudaý.

BAKYÝET

Men mün ýyl ýaşadym.
Ýok, ondan hem kän!
Bu gün ony hasap etmek hem çetin.
Men bardym Oguz han atam dirikä.
Uly-uly söweşleriň bir çeti
Maňa degip, saldy tenime ýara.
Eý, sen Parfiýanyň gyzgyn sährasy,
Ýadyňdamy gara başy goýara
Ýer peýlänim bir daş ölkäniň şasy
Üstümizi gapyl basan halaty?
Indi ýadym kütelişýär, kimdir ol
Şonda könlümize baglan ganaty?
Hernä kyn pursatda galmandyk osal.
Kesip geçse Arabystan çölünü,
Menden nyşan tapar ýürekden idän.
Pygamberimiziň aljyran günü
Mekgeden ugrapdym men hem Medinä.
Maru-şahu-jahan ahu-jahana
Öwrülende ýandy könlümiň peri.
Hiç goýmandy ýaşamaga bahana
Çingiz hanyň gana suwsan leşgeri.
Ýöne güle dönüp galdym men külden.
Aý, ýyldyzlar tutmadylar ýasymy.
Bakylygyň keşbin saklap köňülde
Durmuşa sarp etdim bar yhlasymy.
Göz öňüm münlerçe wakadan doly.
Men kän ýyl ýaşadym, ýitdim ýitsem-de
Her gün agşam Günüň öçüşi ýaly
Görnüşe aldanýan göreçlerimde...

Günäm günä ulaşypdyr.
Indi ýerden galman hiç.
Barýan ýolum bulaşypdyr.
Dogry ýoly bilmen hiç.

Ýamana at dakyp bilmen,
Ile dogry bakyp bilmen,
Hasrat ýükün çekip bilmen,
Hezil edip gülmen hiç.

Peýda ýok etsem hem puşman:
Bu dünýe bilen oňuşman
Geçdim. Bir gün sogrulsa jan,
Yza nazar salman hiç.

Aklym ötgür yza berdi,
Ýok pikirler dyzaberdi,
Dünýä her demde özgerdi,
Mundan many alman hiç.

Özüň bolmasaň perişde,
Çetde durmak kyn şer işden.
Ömrüm gaýdypdyr inişden,
Pellehana gelmen hiç.

Keseki saýyp bu pany,
Mekan edindim asmany.
Bilsem hem ýyldyzlaň sanyn,
Ýeňiş sazyn çalman hiç.

Günälini daşlamadym,
Ýalandan göz yaşlamadym.
Men jahanda ýaşamadym,
Şol sebäpli ölmen hiç.

Bom-boş kalbym, alajyň ýok,
Jahan ýeline et owaz.
Goşulmasa goşulmasyn
Oňa durmuşyň manysy.
Çykyp bolmaz belentligiň
Arzuwyny etmedim az,
Ganatymy nemlendirdi
Asmanyň sessiz agysy.

Özümi aldap bilmerin:
Batdym durmuşyň pohuna.
Janyň kapasada melul
Gelse-de göge galasy.
Gulaklarym ýuwaş-ýuwaş
Öwrenişdi boş şowhuna,
Arlyk ýaly kalbyma-da
Ýokdy durmuşyň garasy.

Çäksiz boşlukda suwsadym.
Çiltlenler gysgandy meýin.
Ne bir aklymdan azaşdym,
Ne paýhasa boldum eýe.
Her gezek yza dolandym
Hossarsyz mysapyr deýin
Hiç kim ýoluma bakmaýan,
Hiç kim garaşmaýan öýe.

Gygyrdym. Oýanmadylar.
Olardan görmedim gaty.
Hiç zat eşideňok diýip
Igenip bolarmy kere?
Belki, olar aňandylar
Mizemejek hakykaty
Ýa-da meniň ýeke özüm
Iş tapamokmy edere?

Meňzeş meniň bütün ömrüm
Ýalňyş üstündäki işe,
Ýylana meňzeýär meni
Öňe alyp barýan ýoda.
Güman meni azaşdyrýar
Barýan ýolumdan hemişe,
Güman meni çekip alýar
Ahyry gümürtik ýoldan.

Ýaşaberdä iller ýaly!
Gelipdiň-ä bu jahana
Soňra yza dönmek üçin
Özüňe ýetende gezek.

Ýok, maňa ýaşamak üçin
Beriş başga bir bahana.
Maňa başga bir zat gerek!
Maňa başga bir zat gerek!

Köşeşdirýäriň özümi:
Nämäňe ýaratjak tümi?
Gaýga basdyrma üstüňi,
Gelseň gelipsiň jahana.
Gijä galdyň aýnamaga.
Ýok, sala salaýyn aňa.
Soň özümi aklamaga
Tapylarmyka bahana.

Gamlansam almaň daşymy,
Syljak bolmaň gözyaşymy,
Hiç haçan gara başymy
Eden däldegin alada.
Täleýi at kimin çapan
Barmy? Barmy bagtyn tapan
Öküziň şahyndan sypan
Zemin atly bu adada.

Özge aglanda gülmesem,
Özge ýaşanda ölmesem,
Ýakyna agram salmasam
Pany içinde bes maňa.
Bedende bolsa-da tussag,
Hudaýa şükür, janym sag.
Kalbymdaky hasrat bolsa
Ýaşamaga höwes maňa.

Hyýala ganat bitende,
Ýeke gaýgy galmaz mende.
Gyş gazabyna tutanda,
Seýran ederin bahara.
Ýöne ýer ala, ýurt ala.
Şeýdip gezdim hem hamala,
Soň özümi aklamaga
Tapylarmyka bahana?

Men galam tutmaga geldim.
Elimi baglajak bolmaň.
Sözümi aýtmaga geldim.
Dilimi baglajak bolmaň.

Galan jezaňyza kaýyl.
Çytyp durmaryn ýüz-gözi.
Düşüniň, men dymdym müň ýyl
Diýmek üçin ýeke sözi.

ADAMZAT

Adamzat bir aźdarhadyr,
Sansyzdyr onuň kellesi.
Her kellede bir oý bardyr,
Sowulmaz jedeliň sesi.

Müňlerçe ýyllardan bäri
Hersi tutandyr bir käri.
Oýanar olaryň bary
Öz oýanmaly pillesi.

Biriniň beýlekä güýji
Ýetse, alar ondan pajy.
Biri-birindedir öji,
Nebsine guldur hemmesi.

Kesäýseň dörär şo pille
Kellä derek iki kelle.
Barysy üýsse — mähelle,
Dünýäni tutar hemlesi.

Bary: “Men dana” diýerler,
Akly baryny iýerler,
Hilegäri şa goýarlar,
Nusga edinerler mesi.

Gowy däl meniň hem halym,
Tenim teni aźdarhanyň.
Diňe çykandan soň janym,
Terk eder jahan höwesi.

GOLÝAZMA

Artykmaç ýerleri kân golýazmanyň.
Golýazma kitap däl. Ony ýazmaga
Idini gerekmez hiç bir zamanyň.
Ol boz toprak ylham nury ýagmaga.
Ýaz-da taşla.
Isleseň soň taraşla,
Çola ýerde at şalara haýbaty.
Ony häzirlilikçe özünden başga
Okajak ýok. Şudur şahyryň bagty.
Ony häzir ne göribiň gybaty,
Ne dostuň öwgüsi kemsidip biler.
Ne han-begler ondan görerler gaty,
Ne tankytçy sowuk nazaryn salar.
Kä başga bir zada gönügi ünsi,
Ýa ylham meýinden aýlanyp başy,
Çyzsa hemmâ gerek pikirini üstün,
Uruş wagty zerur bolmadyk goşun
Ýaly peýlär ýatar ideljek wagtyn.
Öz gatynda saklar ony golýazma.
Belki, ýetdirmänsoň şalaryň tagty,
Gapysyn açmansoň arzyly gazna,
Kitap çykartmaga gurbaty çatman
Ýaýraman galandy onuň eseri...
Siz baýlyk agtaryň böwründen çatmaň.
Gyzyl gözläp eläp ýörmände ýeri.

Ýene yza gitmeli? Ýok, dolanmak ýok düýşe.
Birçak düşlän jaýymyzda atymyzy tutmazlar.
Ol ýerde galanlar eýýäm döndi doňňara daşa.
Olar gujak hem germezler, döşünden hem itmezler.

Ýöne ol ýerde işiň ýok. Köşeşen gazabyňy,
Tüme siňen söýgiňi alyp bolmaýar gaýdyp.
Barýançan taryhyň çany gapar seň garagyňy,
Mazarlaryň arasynda bilmersiň aýdym aýdyp...

ÇIGIT SATÝANJA GYZ

Öýe dolanýanmy, barýanmy işe,
Parhy ýok gys, bahar, tomusmy ýa güýz,
Oturandyr ýol ugrunda hemişe
Çigit satýanja gyz.

Onuň gysýan dälidir bu ýerde içi,
Gapdalda çagalar jagylda-jugul.
Ýöne ol bilenok kowup ýa gaçyp,
Çigit satýan gaby — bar oýunjagy.

Çigit oňat geçse, keýpjagazy kök,
Şatlyk ýaňagynda goýup gidýär yz.
Belki, menden-senden gazanýandyr köp
Çigit satýanja gyz.

Aç hem dälidir. Ýürejigi erese,
Satýan çigidinden çigitläp oňar.
Bar ünsün müşderä berýär ol, eýsem,
Başga hiç zat gerek dälmi kä oňa.

Gyzjagaza haýpym gelýär azajyk.
Ýşemezi ýaly çykaýsady ýaz.
Hernä alnyň-bagtyň bolsun-da açyk
Çigit satýanja gyz.

Ýyllar geçer, ýollar ýiter, ýöne meni bir söýeniň
Köňlüniň ýaşy kepemez, jany üçin eder yhlas.
Ýananymy iller görer, özgä bildirmez sönenim.
Men şýýdip heläk bolaryn, men şýýdip bolaryn halas.

Bar zat Hudaýyň erkinde, üýtgedip bolmaz täleýi,
Belki, indi görjegimiz häzirkiden gowudyr has.
Bir gün Ýaradan uzadar syryndan püre-pür meýi.
Men şýýdip heläk bolaryn, men şýýdip bolaryn halas.

Başyňy belent tut, gorkma yzy neneň bolar diýip,
Janymyz çykyp-çykmanka ýygnar toprak atly hannas.
Seret, men aýdym aýdýaryn ýaraly kalbymy dilip.
Men şýýdip heläk bolaryn, men şýýdip bolaryn halas.

Bar zat öň saýhal tapandyr, bardyr her zadyň öz ýeri,
Kyýamat hasaby başga — kyýamata galmaz kasas.
Dert başyma düşen çagy günäm agyrdyr diýerin.
Men şýýdip heläk bolaryn, men şýýdip bolaryn halas.

Hudaýa ýakyn çagajyk, içgin seretme gözüme,
Onda hasrat kän — entämde jahanda tapmadym hasa.
Düşünenler dymyp oňar, köpler düşünmez sözüme.
Men şýýdip heläk bolaryn, men şýýdip bolaryn halas.

Şol gün heniz hem ýadymda:
Al-arwah bardy ýanymda.
Görsem, gijäniň ýarynda
Ýerden ara açyp barýan.
Sähelçe bolaýsaň ahmal,
Demine ýuwutjak asman.
Bedenimde elewräp jan,
Ýyldyz ýaly öçüp barýan.

Çirkin gygyrsam eger-de,
Barmyka oýanjak Ýerde?
Göz öňümi tutup perde,
Beýnimi gaplaýar duman.
Kim ömrüme geçer güwä?
Meni haçan burdy günä?
Kölegäm üstüme pena,
Ýol hem uzak barýar durman.

“Kimiň gyşyny gyşladyň?
Haçan gözüňi ýaşladyň?
Zeminde näme işlediň?”
Diýip soramazmy biri?
Ne talap edilýär sogap,
Ne günäňe berýäň jogap,
Diňe älem barýar sowap...
Bu tümüň ýokmuş ertiri.

Ýetdik şeýtanyň mülküne,
Guwandym bedroý görküne.
Palta uruldy erkime,
Göründi kenarsyz umman.
Ol umman gaşyn çytanda,
Ondan tapylmaz çykalga.
Aklym pyşyrdaýar kalba:
“Gezipsiň Hudaýa uýman”.

Şol gün heniz hem ýadymda:
Al-arwah bardy ýanymda.
Köýen umydyň ýasynda
Bir pursat sürüpdik döwran.
“Juda ir dünýeden doýan,
Mähribanym, şindi oýan”
Diýip meni ilki söýen
Gaýtalapdy öwran-öwran...

Adam ogly, erbet many agtarjak bolma ölümünden,
Gelen geçdi, geçen ýitdi — bir setire sygýar bary.
Hemmelere iň bir syrly pursat garaşýar öňünde.
Şol pursaty kemsitmesin boş sözleriň ahy-zary.

Agaç ata öwrülmeli tylladan bolsa-da tagtyň,
Bu jahana gelen hökman külterlär iň soňky ýoly.
Jan teniňi terk edensoň, iman girewidir bagtyň.
Imanla milýon ýyl geçer bir arzyly pursat ýaly.

Men eýýämden hopugýaryn,
Ýogsam, islegim ölmekdi
Ýetip jahanyň düýbüne.
Meniň gökdäki ýyldyzym,
Men şeýdip ýiter giderin —
Girmerin seniň düýşüňe.
Gygysam hem: “Men päk!” diýip,
Diýip: “Öwmedim-ä munda
Ýalňyz Allahdan özgäni”,
Meni tümde goýar gider
Saňa tarap ýol dogrulaý,
Saňa tarap baryňan gämi.
Belki-de, men bir daşdyryn
Barlamak üçin oklanan
Gara tümlügiň çuňlugyn.
Onda bu hyýalym näme?
Onda näme durmuş bilen
Meniň beýle ham-çamlygym?
Dowamat yzda galypdyr.
Galsa galsyn, men, barybir,
Dolanyp bilmen düýnüme.
Maňa diňe bir zat agyr,
Meniň gökdäki ýyldyzym —
Girmerin seniň düýşüňe.
Men boldum hem, bolmadym hem
Saňa bir ýaly görünýär:
Bakýarsyň juda ýokardan.
Ýok meniň hem öňküligim,
Köňlüme iňrik çöküpdür.
Gara ol şöhläň ýokardan.
Diýýärler: “Çydam et biraz,
Saňa ýyldyz nämä derkar
Barýarkaň topraga sary?”
Ýöne bu ýüregi nätjek?
Ýöne bu ýüregi nätjek?
Ýürek küýseýär hossary...

1

Jan nire, ýylpylda aldanmak nire?!
Ýeke ahyr bu durmuşyň hasaby.
Ol ýüp işýär boýunlara ildire,
Gapdalynda bolsa taýyn dur sabyn.
Emma bir azajyk sabyr et, köňlüm,
Göz aýlama dulda ýatan tanapa.
Ýüzüp geçeris-de bu hasrat kölün,
Bir ugrarys nur görüňýän tarapa.
Gelen ekenim-dä men jan ýakmaga,
Baş gününň şatlygy nämäme gerek?
Belki, maňa nur gapysyn kakmaga
Puryja berlendir iň soňky gezek.
Janyn halas eder durmuşda ýyglan,
Ýatdan çykar agyrany, ynjany
Hereketsiz ýatyp,
Bedende ýygnan
Ýagyna garylyp gitmese jany.
Munda islemäli owunjak bagty,
Göwün ýüwürtmäli boş zatlar hakda
Heniz çagyryýarka endigan ýagty,
Bu jan hem atygsap durka gursakda.

2

Adam tora awyn düşürip bilmez
Aňyna her näçe salsa-da sala;
Her näçe baksa-da düşünip bilmez
Älem içre mekan tutan howsala.
Ol hernäçe aslyşsa-da synyndan
Müňläp ýylyň, ýene şonça asyryň,
Hiç mahal çykaryp bilmez gynyndan
Bar zady ýaradan Allahyň syryn.
Ýogsam, Ol gör näçe söz gatdy bize.
Ýollady yşarat yza yşarat
Öz janyňy halas edip nur bilen
Päklenmegiň ýollaryndan ybarat.
Gör-ä, bu jan halas bolaryn öydüp
Beden içre ýylpyldaýar misli şem.
Düzelmezmi günä ulaşan gaýdyp?
Toba gelmezmikä ýa türmä düşen?

3

Sowan kalbymy çoyýar
Sergin gijäniň meňzi.
Ýagtyda gizlin zatlar
Tümde bolýarlar aýan.
Bitakat ýüregimden

Göge uzaýan menzil
Aýdyňlanýar hakyky
Keşbine girse asman.
Men bilýäriň Gün gerekmez,
Aýdyr ýyldyz gerekmez
Endigan nurdan ybarat
Ölünmeýän mekany.
Ýöne ol ýere barmaga
Meniň aýagym çekmez
Ýaly, aýaklarymy
Duşap goýupdyr pany.
Gizläp näme edeýin,
Duýýaryň men özümi
Garaňky älem içre,
Göýä, bir kapasada.
Janyň ynjalyk tapmaz
Serhedi çäkli tümi
Bezese-de onda-munda
Ýylpyldap duran sadap.
Garaş, belki, imisala
Gijäniň gujagynda
Owaz eder halasgär
Perişdäniň ganaty.
Garaş, belki, owaz çykar
Göğüň poslan jaňyndan.
Arzuw hasyl bolarmyşyn
Göwnüň küýsese gaty.

4

Zeminiň ýollary batypdyr tüme.
Tapawudy näme — dünýemi, türme
Bizi gujagynda gizläp duran zat.
Asmanyň ýolunda ýatan aňdarha
Bize gazabyňy artdyrýar barha.
Ýalbaranyň bilen etmez ol azat.

Şeýtan tüm içinde debsiläp atyn,
Bizden janymyzy alyp ýör satyn,
Özem satyn alýar ol juda arzan.
Çünki öwesine eçilýän bagty,
Şatlygy, baýlygy, begligi tagty
Çekeniňe degmez bir gezek arman.

Şypa tapar şypa isleýän derde.
Görerin gözümden syrylsa perde,
Bardyr alyslarda hakyky ýagty.
Onuň nury öňden köňlüme belli.
Diňe şoldur berip biljek teselli
Bu dünýäniň ýüzi garalan wagty.

Ol ýaman oýlary getirmez sere,

Ýoluňy ýitirseň, ýol salgy berer,
Salyň dargan wagty oklar ol saly.
Şoňa ymtylaryň gamly pursatym
Bir gara nokatda şeýtanyň aty
Debsiläp mynjyran näzik ot ýaly...

Ýene-de gaýdyp geldim öňden tanyş ýerlere.
Bu ýerde-de sözüme, köňlüme düşünýän ýok.
Gursakdaky derdimi ynanmaryn ýellere,
Syrymy aňyp bilmez çagyl düşelen bu ýol.

Höweslärdim gelmegi muňa ak ata münüp,
Emma ýigrendim örän merkeziň şöhratyny.
Süýnýän ýyldyzlar ýaly sessiz gideýin sönüp,
Şu baryan köçäme-de dakmasynlar adymy.

Gözýetimde öwlüýä gollaryny salgap dur,
Ýöne ölsem bu ýerde galmaz meniň mazarym,
Sebäbi başga ýerde dar agajy galgap dur,
Başga ýerde boýnuma syrtmak ildirer zalym.

Gözümüzizi baglapdyr aýak biten ýerimiz.
Watanymyz — obamyz. Bütün dünýä ýat bize.
Bir gazyga baglanan ýüregimiz, serimiz.
Göräýmäge dar çäkde ýaşamak aňsat bize.

Agyryly oýlara hemra bolamda näme?!
Kalba ýakyn zadyň hem bu ýerlerde ýok sany.
Ýöne Taňrym buýrupdyr şeýdip ygyp ýörmäge
Mähriban daragtyndan tänen ýaprak mysaly.

33 ÝAŞ

Bolan boldy, geçen geçdi. Ýok bu ýerde del many.
Ömrümiň hasaby başga — Wagta düşmerin ýesir.
Meýlise gelsin ýigrenýän biderek aglamany,
Sebäpsiz gülmeyän gelsin ondan hem bir sagat ir.

Geçen geçdi... Bu bir sebäp ylhamyň meýlisine.
Şükür, günüm galmandyr lenç edilen bilbile.
Kän synandym ses goşmaga özgeleriň sesine,
Ýöne oňmaly boldum ýene öz sesim bilen.

Geçen geçdi... Bir zat aýan — dünýäniň ýagyrnysy
Penjämiň yzyny saklar tä gopýança kyýamat.
Özem awlanynda şeýle biweçligiň gyrgysy
Ýaşan günlerimiň ýaryn güýmäp soňsuz hyýala.

Gaşlaryňy çytyp durma, dünýäniň pähimdary,
Bu gün näme diýemde-de menden görmezler gaty.
Sebäbi biraz ulaltmak şahyryň söýýän käre,
Sebäbi meniňkä meňzeş welileriň sungaty.

Geçen geçdi... Eden ýa-da etmedik işlerime
Ýakyn-ýatlar, dost-duşmanlar biras soň berer baha.
Şol sebäpli göwnüňizi hoşlamagyň ýerine
Dana-dana sözler tapmak bu günki gün gabahat.

Çyna suwsan adamlaryň bu gün çagyrdym baryn.
Darlyk eder öýdüp gorkmaň, olar bir ýa-da iki.
Men manysyz köplügi asla halamaýaryn.
Adam ýeke nusga bolsun özi bolaýsa-da kim.

Geçen geçdi... Bolan boldy... Talabym ýok düýnüme.
Miýesser etmände näme boýlamak düýpsüz arşy.
Sözi mundan uzaltmaýyn, bu älemiň üýnüme
Diň salalyň hijiňiz muňa bolmasa garşy.

Ümsümlük. Mazarlar bir-birne höwür.
Bäri gelen ahyreti ýatlaýar.
Aýat okap berýär garry müjewür,
Kim oýlanýar, kim gözünü ýaşlaýar.
Bir gün gelýär — gurbat gidip dyzyňdan,
Ikiden birini seçip bolmaýar.
Bir gapyny, ýapylansoň yzyňdan,
Kyýamata çenli açyp bolmaýar.
Bu ýere kân ýeriň adamsy gelýär.
Hersiniň hem gelýän ýollary aýry.
Bar ýollar birleşýär gelip öwlüýä,
Bir ýol hem gidenok bu ýerden aňry...

Sallaňagy aýyrdylar böwürden.
Ony bir ýere-hä gitdiler alyp.
Galdy onuň öňki ýaz deý döwürden
Tama degip oýan ýeri garalyp.
Enäniň gözýaşı kepänokdy teý,
Ol busup otyrdy dünýäni görmän.
Çaganyň daşyna oralan mütgel
Onuň arlygyna meňzeşdi örän.
Neneň gowy boljak (aýtmak gerekmi?)
Wah, aglaýsa, wah, çyrlaýsa oýanyp.
... Obany örüzýän agy sesleri
Bilenokdy bir çagany oýaryp.

Ýürek misli simap sütüni deýin,
Duýýar bu dünýäniň sowuk-yssysyn.
Ol bar dert-yzany özüne çekýär
Ýadaýança, tä gaýança ysgyny.
Soňra bir gün irip beýle yzadan,
Tapmaga rahatlyk,
Tapmaga aram,
Balyk deýin öljegini bilse-de,
Özüni oklaýar gohsuz kenara...

Ýeri, öz syrymy ýaýaýyn nädip?
Bu güýz saralmazmy derdimi alsa?
Kalbymy terk etdiň ýaprak deý tänip,
Durna bolup uçup gitdiň alysa.

Şol arzyly günler daşlaşar menden,
Saňa beslän güllem giderler solup.
Bahar geler.
Bahar joşar köňlümde,
Emma sen gelmersiň ak durna bolup.

Aý dogupdyr wepasyzyň ýylgyryşy mysaly.
Zemin oňa aňk bolupdyr, duýmaz — gowşapdyr saly.
Tomaşagär ýyldyzlaryň özleri bar, ýok sany.
Haýsy sebäpden olaryň arasyna düşüp men?

Perişde uçup gelse, ýalyn ýakar ganatyn,
Halsyzyň hasasyna ganojak baglar atyn,
Bärde haýbat garşylar o tarapyň haýbatyn.
Jahanyň hasap soralmaz adasyna düşüp men.

Asmanda biri aýlanýar Gün dogar dogmaz çagy.
Gandan doly jamdan başga ýok atsyzyň enjamy.
Ýerde bolsa elewreýär uly illeriň jany.
Özüm hem bilmän pelegiň aýasyna düşüp men.

Adamlardan bet işleriň sebäbin bileni ýok,
Bu barlygyň aňyrsyna nazaryň salany ýok,
Dile gelen sözlerimiň, belki, hiç ýalany ýok,
Belki, al-arwahlaryň amatyna düşüp men.

Kyn eken kalbyňy ýalňyzlyk bogsa,
Maňa giden älem gysbylyk edýär.
Meniň dabany — Ýer,
Gözlerim bolsa
Ýyldyzlaryň arasyndan seredýär.

Käte ýadap bir oýnaýan oýnumdan,
Kalbym syzlap, içim gysanda gaty,
Öňsüz-artsyz giňişligiň goýnundan
Gözleýän daşary çykmaga gapy.

Galdyr-bassyrlyga şahyryň haky
Ýok. Ol tāk ömrüni etmeli pida.
Boş galsa şahyra niýetlenen dar,
Ony müdimilik ýitirýär halky.

Onuň mydam eteginde kellesi.
Beýle ýagdaý adat eken asylam.
Bagtyýardyr atylan ýa asylan
Ýurduň näkeslere galan pillesi.

Äleme ýaýradyp şahyryň adyn,
Heşelle kakarlar onuň ýasynda:
Jellat perişdäniň ak lybasynda,
Gözellik al lybasynda jelladyň.

HAT

Dostum, ümsüm gijelerden ardym men.
Iber maňa ajal ýa-da ýyldyrym.
Irdim okamakdan ömrüň manysyn
Ýagtysynda süýnüp gidýän ýyldyzyň.
Muny saňa diýsem diýýän hem welin,
Gidäýip hem bilmeýäriň panydan.
Ýa-ha bu ýaşayşyň manysy ýokdur,
Ýa bolmasa, belentdir ol manydan.

Şindi gözlerime inipdir gubar,
Özüme-de, öýüme-de ýok peýdam.
Töwerekde gara gije şuwlaýar,
Göýä, ýetip gelýär awuly peýkam.
Maňa häzir diňe ykbalym ýaran.
Gelen bolsaň, boş görerdiň ýanymy.
Eger meni biri öldürse, soran
Bolmazmyka diýýän ondan hunumy.

Bu mün syrly älem nirede başlap,
Nirede gutarýar däl maňa aýan.
Häzir ýeriň-göğüň arasyn taşlap,
Ýyldyzlaryň arasynda ýaşayan.
Häzir ýyldyz bilen bezelgi serim,
Men hemişe ýyldyzlaryň ünsünde.
Aýagym dursa-da üstünde ýeriň,
Özümi duýýaryň gylyň üstünde.

Ýyldyzlardan doly hatymy okap,
Özge derdim ýokdur öýdäýme meniň.
Syrtyň kül üstünde, hyýalymda — Kap,
Ne öýüm bar, ne-de belli mesgenim.
Işim ýok özgäniň şatlygy bilen,
Ölmezden öň üzsem bolýar karzymy.
Goşgy ýazýan — ýalňyz şatlygym bilen
Ýamaýaryň galkanymy-kalbymy.

BETBAGT ŞAHYRA

Bilýärin: könlüňi söwdaýa salyp,
Dünýäniň derdine ýanyp ýaşansyň.
Diýmejek zadyňy diliňe alyp,
Ýazmajak zadyňy ýazyp ýaşansyň.

Dörjelenip bejerilýän ýaradan
Ýaraň diýsem, sözüm çykmaz takmyny.
Eýsem, näme isledikä Ýaradan
Dözüp şahyryna beýle takdyry?

Bu jahanda ýaşamak ýok zowalsyz,
Belki, duçar edip ýowuz synaga,
Ol synap görýändir: kim namys-arsyz,
Kim hantama güýçlülerden sylaga.

Ýalkajakdyr salam berip çykmasaň,
Adam ysyn alyp zalym döw gelse.
Aglap-eňremeseň, gaşyň çytmasaň,
Ýagşy-ýaman ählisine döz gelseň.

Ýöne ýetdirýärmä bar kişä çydam?
Kime nesip edýär gaýdylmaýan päl?
Bizde hiç bir zada ynam ýok çyndan,
Ynamsyz hem ömür sürer ýaly däl.

Pikir etme, halas bolmak netim ýok.
Bujagaz sözlerden gämijik ýasap.
Dünýäniň çetinde tamamlanar ýol,
Soňra ählimizden soralar hasap.

Onuň öň ýany hem şadyýan asman
Sorag wagty durar ýüzüni salyp.
Ýagşy kişiň bagta ýetmegi ahmal
Şonda öz mynasyp jezasyn alyp.

Öñsüz-artsyz giňişligiň
Bir nokadynda azaşyp,
Kalbymdaky çümmük oda
Pikirimi daglap oňdum.
Biçäreler gapdalymdan
Çykan mahaly aglaşyp,
Bir gün köşeşerler diýip,
Öz göwnümi aldap oňdum.
Meni şu güne ýetirdi
Gynanja mätäç däldigim,
Yrskymdan arkaýynlygym
Ýüregimi suwly etdi.
Setirlere siňip gitdi
Kysmatyma kaýyllygym,
Ýyldyzlara baka-baka
Göreçlerim solup gitdi.
Zemini terk eden çagy
Sary ýapraklaryň jany,
Ejize hossar küýsedim,
Gowa agtardym hyrydar.
Kömegime mätäç saýdym
Her aglany, her ynjany,
Sebäbi şol pursat maňa
Ýagty jahan göründi dar.
Özgäniň şatlygy bilen
Kalbymyň ýyrtygyn ýamap
Gezip ýörün. Bar zat üçin
Minnetdar ýalňyz Hudaýa.
Käte-käte gara gussa
Gidende kalbymy ýalap,
Dynman seredip oturýan
Bar janlar sergezdan taýa...

Öljegime ynamym ýok, ajala edemok geleň,
Gün ýaşandan garaşýaryn täzeden atmaly daňa.
Pygamberim bar Magraçda o dünýäni görüp gelen,
Bu babatda onuň sözi mydam goltgy berýär maňa.

Bilip ýa-da bilmän maňa edäýseňiz hem hyýanat,
Zyýany ýok: bu ömrümi eýdip-beýdip geçirerin.
Diýseler hem: “Daň atanda hökman gopmaly kyýamat”,
Soňra hasaby bar diýip, çyralary öçürerin...

Eý, pany, küşdüňi, gel, täzededen dik!
Bu gün bir ynanja edýäriň togap:
Şahyr öz diýmeli, ýöne diýmedik
Sözleri üçin hem berermiş jogap.

Bolmaz ýaşamagyň başga emeli:
Her ädýän ädimim bolsa-da hatar,
Bu haý-haýly Ýeriň ýüzünde meni
Ýazylmadyk goşgulary ýaşadar.

Heniz ýüregimiň urunýan wagty,
Heniz barka goşgy ýazmaga hakym,
Biraz eglenerin, älem Daragty,
Şahalaryňdaky ýyldyzy kakyp.

Gezseňiz hem meni diňlemän, görmän,
Yhlasyma gadyr goýýanyň biri
Sorasa, birjik-de ýaýdanyp durman,
Diýiň: “Orazgylyç gezip ýör diri”.

Men seniň şahyryň, halkym.
Ýalan söz geçginli wagty,
Ýalan sözlemekden gorkup,
Gürlemän gysdym dişimi.
Niçe ýyldyr gyra çykyp,
Maýda bähbidime bakman,
Etdim etmeli işimi.

Men seniň şahyryň, halkym.
Derdiňe ýaranjak bolup,
Döwrüm bilen boldum men jet.
Diýdim: “Men ýalan sözleşem,
Ol çyna berimsiz bolup,
Il-gün ynanaýsa nätjek?

Bir zada ýetip dur gözüm:
Bary-ýogy oýnam sözden
Ýasalypdy bar aňdarha.
Men seniň şahyryň, halkym,
Şoňa ynanyaryn, daşym
Çolaryp barsa-da barha...

Gury aña baýrynaňdan ne peýda
Her bir öli köp bilýärkä diriden?
Kime gerek bu ymtylyş, bu pida?
Jogap ýerne gözýaş damýar dideden.

Iň soňky derejä ýetse-de bilim,
Iň soňky ýyldyza daksak-da ady,
Barybir, kalbymyz ynjalmaz biziň,
Barybir, bilmeris esasy zady.

Men dünýäni düzetjekdim.
Eden arzuwym puç boldy.
Ýaş wagtym ölüp gitjekdim.
Bolmady.
Soňra giç boldy.

Gözedürtme gijelerde
Diňledim arşyň demini.
Juda kân kösendim Ýerde
Tapman köňlümiň emini.

Soň täjir aldy ýanymy.
Ony utmaga çalyşdym.
Ahyr ömrümiň ýaryny
Kagyzdyr syýa çalyşdym.

Ýüz öwürdi ezizlerim,
Içimi dökdüm ýatlara.
Meni heniz-henizler hem
Ýakýar şol köne ýatlama.

Men dünýäni düzetjekdim.
Eden arzuwym puç boldy.
Ýaş wagtym ölüp gitjekdim.
Bolmady.
Soň hem giç boldy.

Bir zat belli: paýhas-aňy
Hasyl etmez saçyň agy.
Ömrümüz paýawlan çagy
Kiçä öwrülmesek ýagşy.

Bu şeýle bolan aslynda:
Gözler eglenmez asgynda.
Özgäniň aýak astynda
Keçä öwrülmesek ýagşy.

Alada bolmasa günde,
Ýel şuwlar halkyň öýünde.
Gowy işleriň önünde
Gaça öwrülmesek ýagşy.

Barýan ýolum nirä barjak
Diýip käte edýäriň çak.
Galpyň nikasyn gorajak
Gayça öwrülmesek ýagşy.

Nädip saýgarsa bor pägi?
Gözler hyýrsyz,
Diller — päki.
Täze begleň elindäki
Gamça öwrülmesek ýagşy.

Munda ýok baky ýaşajak.
Ölsem barmy göz ýaşlajak?
Ýaman eýýamy buşlajak
Boýça öwrülmesek ýagşy.

Dertlileriň derdine
Derman bolmaga geldim.
Dilsizleriň dilinde
Perman bolmaga geldim.
Diňe ynsaba nöker,
Gybatyň ýanynda ker
Ýeke belgisi bolan
Bir san bolmaga geldim.
Kalbymy ele alyp,
Elimi gora salyp,
Öz durýan bahamdan has
Arzan bolmaga geldim.

Öňküden ýeňil gopar
Gussamy duýan kişi.
Sözüme uýan gorkar
Bolmakdan juda kiçi.
Aňymda ajy ölüm,
Serhetsiz boşluk öňüm,
Ýöne ýersiz zeýrenip
Gynandyрман hiç kimi.
Nazar salyp asmana,
Daýanyň baky jana,
Bir pursatlyk göwrede
Aýan bolmaga geldim.

Şygryýetim,
Dost diýdigim,
Ygtybar syrdaş ýok başga.
Saňa goýýaryn derdimi,
Derdi gözelim, bagyşla!

Ýa bolşum agyr degdimi —
Düşmän bolýarmy nä yşka —
Köňlüň kän gelim-gidimi.
Çirksiz wepalym, bagyşla!

Duýgym jyn gören deý ürker
Agyr pikirler alyşsa.
Indi bolup barýaryn ker.
Sessiz oňmazym, bagyşla!

Tomusda gyşa uçradym,
Ýaza çykyp galdym gyşda.
Gökde pel-pelläp uçmadym,
Ruhy belendim, bagyşla!

Nätjek, boýnuma alýaryn,
Bir hyýal at salýar başda:
Ömrümi doljak bolýaryn,
Ýowuz jelladym, bagyşla!

Barha giňişleýän älem dälde hiç menden aýry,
Şatlygym hem, hasratym hem bozar älemiň ýüzün.
Bitakat ýüregim bolar ne bári, ne-de aňry,
Ne kenara gyssanar, ne lezzet alar ýüzüp.

Hantama däl dostdan wepa, duşmandan ýamanlyga,
Sebäbi soragymyň jogaby başga zatda,
Sebäbi maýda hasaby salaýsaň hem ýanlyga,
Ne çalyndan içiň sowar, ne gönenersiň ýagdan.

Men azajyk akyllý özgä ýol görkezenden,
Men azajyk pähimsiz terk ederden şa ýoly.
Ýagşylar, ýamanlar bilen suw içýän bir güzerden,
Bir görseň-ä ýagşy men, bir görseň ýaman ýaly.

Adamlardan daşda bolsam, bolardym men perişde,
Alymlardan daşda bolsam, belki, bolardym zalym.
Belki, halas bolmaga tapmaryn men serişde,
Gara duman içinde bir gün bugarar salym.

Özgäniň bagtyny görüp, höwesläriň bagtymy,
Özgäniň hasratyn görüp, hasrata ýar bolaryn.
Kä şatlygym göge sygmaz, kä gan öýer bagrymy,
Ilimde ganat baglaryn, ilimde har bolaryn.

Asly owadan kebelek saklamaga janyny
Haşal otuň reňkine boýap gezer ganatyn,
Ýöne men gaýtalanmaz ýüregimi, aňymy
Duşmandan gizlemerin ejiz düşen halatym.

Meniň ýazanymy okap, şa unutsa şadygyn,
Gul öz guldugyny bilse, zerre armanym bolmaz.
Uly ili güldürmäge ýetmez meniň şatlygym,
Ýöne aý hasratym hem özgä agramyn salmaz.

Göýä, bir azaşan gämi,
Jahanda ýok belli ugrum.
Bu hem hiç,
Ýöne göwrämi
Ýok etmekçi bolýar ruhum.

Ol diýýär: “Saňa dynçlyk ýok,
Baş goşduň peýdasyz işe.
Seni öňe äkidýän ýol
Hiç haçan gowşurmaz ile.

Seni söýüp idäp gelen
Soň galmak islär ganyňa.
Owal-ahyr şatlyk bilen
Dolanmarsyň mekanyňa.

Özgäniň çekýän ezýeti
Saňa ötere ýol bermez.
Dünýäniň aýsý-eşreti
Gamgyn köňlüni bejermez.

Özüňe tapmarsyň orun
Gämisinde goja Nuhuň...”
Şu zatlary aýdyp her gün
Maňa azar berýär ruhum.

Nazar aýlap çar ýana,
Haýpym geldi ynsana.
Wagty edinip saýa
Ömürler geçip barýar.

Tizlik ýürege düşdi:
Gün dogdy, agşam düşdi,
Eýýäm asmanda düşbi
Ýyldyzlar öçüp barýar.

Ýa-da ýene bir mysal:
Bilmen näme salýar al,
Tanap ýetişmäňkä aň
Janymyz göçüp barýar.

Zemin bolsa edip heň,
Aladasyz, bigeleň
Serhetsiz tümlük bilen
Şöhlesin saçyp barýar.

Öňküden garalyp asmanyň düýbi,
Ýatladan mahaly läbigi-lüýgi,
Birhili tukatlyk gaplaýar ýeri.
Ýyldyzy bolmasa mazasyzdyr çay,
Batyp-çomup zordan gymyldaýan Aý
Ýagtyldyp ýetişmez dumanly seri.

Asman ýere salan çagy kölege,
Hiç kim gelmez adamlara kömege,
Hossarsyň özüňe özüň şo halat.
Gulagyňa iler özgäň agysy,
Öňküsinden güýjär kalbyň awusy,
Älem wyždanyňdan sorar hasabat.

Azaşarsyň diýme,
Galma azara.
Dogry — üstüm gije, dostum hem köp däl.
Ak pulum ýok gara güne aýara,
Keýpim hem hemişe o diýen kök däl.
Ýöne görýän dünýä oýnuna gyzyp
Ýöreniň gözüne ilmejek zady.
Görýäriň men bagtymyzyň ýylidyzyn,
Azaşanlar üçin ýakylan ody.

Teşne maral gümra bolup arzuwa
Halasgär güzeriň bardy başyna.
Onuň gözel keşbi aýna deý suwa
Özüň urdy barşyna.

Maral birdenkä-de tisgindi, görse,
Suwda başga maral sojap alyp dem
Oňa garaýardy. Öňe egilse,
Oňa tarap owsun atýardy ol hem.

Yşk ot alyp ak maralyň gözünde,
Hyruç bilen suwa garşy egildi.
Soňra birjik ýaýdanmazdan, dözümli
Doýman sordy suwmaralyň lebinden...

DEŇZIŇ KENARYNDA

Süýrenip gelyärler agyr tolkunlar,
Görünjek bolýarlar agrasdan merdem...
Deňiz aýagyndan öpýär dynuwsyz,
Göýä, şýdip ötünç soraýar menden.

Ynjalyk ýok çañap ýatan deňizde,
Gelyär onuň asman taýa galasy.
Gözýetimiň tamamlanýan ýerinde
Görünýär daşlaşýan gämiň garasy.

Ses goşup güwwüldä, apy tupana,
Kimdir biri aýdym aýdýar uzakda
Hem-ä bu kenary taşlap gitmegiň,
Hem bärde galmagyň hasraty hakda.

Dostum, näme ýitip gitdiň?
Derdiňsere şahyr gözläp
Selpän ýyllarymyz beri
Galdymy seniň ýadyňda?
Ýa-da aýtjak-diýjegiňi
Bildiňmi kalbyňda gizläp?
Köýen kişi bolup käte
Kemsinýäňmi öz ýanyňdan?
Kämil sözleriň tirkeşip
Çykarýan hoş owazyndan
Ýakymlymy sygyr sagýan
Gelniň “höwlim” diýýän sesi?
Ýa-da dem alyp obanyň
Toprak ysly howasyndan,
Başyň aýlandymy? Durlap
Bilmän ýörsüňmi nepesi?
Ah, dostum, dostum, bu dünýä
Haýbat atmak aňsat eken
Gözüň doly açylmanka,
Ömrüň heniz öňde wagty.
Görsem, dünýä gyzyly-ýaşyl
Öwsüp duran bir o:t eken,
Şol oduň awusy eken
Taňryň bärde beren bagty.
Senden näme ses-seda ýok?
Çaga basdymy üstüňi?
Durmuşda ýitip gitmäge
Onsuz hem ýetik bahana.
Meni bagyşla peýdaňdan
Sowýan bolaýsam ünsüňi,
Ýöne edil beýtmek üçin
Gelmändig ahyr jahana.
Igenýändir öýtme, asla
Igenmäge ýokdur hakym,
Seniň özüňe goýýaryn
Köňlüňe gulak asmany.
Berip biljeg-ä adamyň
Bar ýaşan ömrüne ýakym
Tomus gijesi obanyň
Ýyldyz sepilen asmany.
Bilýän: ýüz ýyl ýaşasam hem
Gijesi gohly şäherde,
Maňa hiç haçan başartmaz
Çykmak obanyň çygryndan.
Ol ýerde dünýe hiňlenip
Oýanýar her gün säherde.
Belki, ol heň has kämildir
Iň gowy diýýän şygrymdan.
Tiz-tiz baryp-gelişerden

Biraz daş bolsa-da ara,
Kān bolsa-da bu durmuşda
Zeyrenmek üçin bahana,
Dostum, barlygyňy bildir
Goýma-da meni azara.
Düşün, ýitip gitmek üçin
Gelmändig ahyr jahana.

Men ony idäp ýöremok,
Ol hem ýollamaýar habar.
Men ony ýyllap göremok,
Ýöne ol edenok gahar.

Onsuz gysyp durmaz içim,
Öz işim özüme ýetik.
Ol hem etmez gowşak göçüm:
Gelmez menzillerden ötüp.

Umuman, men şahandaz däl.
Gaçgynym uly märeke.
Bilemok: täleými, ykbal —
Kem göremok bolsam ýeke.

Ol, tersine, şoh, şahandaz,
Hiç kimden utulmaz gepde.
Göwnüne gyşa döner ýaz
Ýeke galaýsa bir hepde.

Bolmasa-da aňmak aňsat,
Ah, bolsa-da düşünmek kyn,
Duýýaryn: men däl oňa ýat,
Ol hem maňa diýseň ýakyn.

Diýmek, duşuşyklar öňde,
Diýmek, entek bar purýja.
Beýle “yhlasý” göreňde,
Diýersiň: “Ol çykmaz puja”.

Men edýärin şeýle yrym:
Ýaşamaga ýüz ýyl çakdyr,
Men uzak ýaşajakdyryn,
Ol hem uzak ýaşajakdyr.

Goşgy dörän wagty birden döreyär.
Şonda galam öz-özünden ýöreyär,
Ýetişseň bolany onuň yzyndan.
Şol mahal ýylgyrýar gaharjaň ykbal.
Dogrusyny aýtsaň, durar ýaly däl
Bägül kimin pikirleriň ysyndan.

Şonda gursagymda baslygyp ýatan
Dagynyk duýgular tutýar-da hatar,
Gelşigine girip, hoş ýakýar jana.
Onsoň, çalykdyryp jahan ýeline,
Goşgyny beriber derman ýerine
Ýüregi syzlana, köňli ynjana.

Goşgy gülkülimi ýa-da gaýgyly
Tapawudy ýokdur: temada uly
Agram bolmaz. Goşgy köp ýüp saraýar.
Goşgy ýazjak bolup gynama seri.
Goşgy döremese, şoldur kyn ýeri.
Goşgy dörän wagty birden döreyär...

TÜRKMENISTAN

Mydam başymyň täjisiň, göz guwanjymsyň sen hergiz,
Pajarla köňle ýakynym, gül aç mähribandan eziz!

Boz ýatan ýerde ne many? Ýurdy ýurt edýändir halky.
Gülle, halkyna kybabym, gülle, Ýaradanyň haky

Üçin. Ýer goý kalbymyzda oňatlyga abatlyga.
Seniň çekýän hasratyň hem, goý, meňzeş bolsun şatlyga.

Seniň keşbiňde görýäriň uly geljekden alamat.
Nesip bolsa, hemraň bolar ERKINLIK, DYNÇLYK, ADALAT.

Türkmeniň erkana ogly buýsançly tutup başyny,
Öz Watanyndan agtarar bagtyny, göwün hoşuny.

Diňe sen barkaň bardyryn, diňe sen zorkaň zordyryn,
Gözlerim doýmaz keşbiňden, mydam mähriňe zardyryn.

Nirede bolsam hem mydam ýürek küýsöp durar seni,
Belki, men göze ilmerin, ýöne hemme görer seni.

Seni soraglasyn, tapsyn ajap döwlet görmek islän.
Geljek nesilleň bagtyna gülle, eziz Türkmenistan!

Dünýä inip, göbek ganymyz daman,
Perzentleri gitmez ýaly terk edip,
Olary müdimi mährine daňan
Şu toprak biziňki. Ony güllledip,
Oňa tohum sepip,
Taraşlap her gün
Gezmek biziň borjumyzdyr ebedi.
Bu ýerde gowular pir çykar bir gün,
Bu toprak gaýtadan ýugrar erbedi.

Meniň juda gözüm gidýär daýhana,
Onuň arkasyna älem çykalgy.
Onuň köňli meňzeş çäksiz meýdana —
Gül-pürçük meýdandyr daýhanyň kalby.

Bägülleriniň gunçasdyr ýüregi,
Sünbülleriniň pyşyrdysy sözüdür.
Şu toprakdyr mydam onuň geregi,
Onuň hanymany türkmen düzüdir.
Herimiziň ornumyz bar bu ýerde,
Borjumyz kän hakymyzdan zyýada.
Atyň barmy, onda berk tut eýerden.
Zyýany ýok bolaýsaň hem pyýada.
Barymyzyň maksadymyz bir biziň,
Biziň ählijämiz bir göwre, bir jan.
Zähmetimiz bilen bütün ýer ýüzün,
Tamamy halklary etmeli haýran.

Gün-günden pajarlar türkmen döwleti,
Öz ornuny tapar kem-kemden bar zat.
Älem paýhasyna aklymyz ýetip,
Ýaramaz gylyklar bolar bize ýat.
Biz baýlyk toplarys, şeýle bir baýlyk:
Oňa ogry-jümri edip bilmez kär.
Ol baş günlük dälär ýa-da bir aýlyk —
Ol iman baýlygy jana penakär.
Şol bolsa, alajy bolar bar zadyň,
Kynçylyklar bizi çökermez dyza,
Ýüregimiz bolar hem giň, hem adyl,
Bar bela-beterler dönerler yza.
Mydam bolup Ýer şarynyň ünsünde,
Ýoldaş bolup ýagşy arzuw-niýeti,
Sahawatly şu topragyň üstünde
Beýgeler hem güllär türkmen döwleti.

TÜRKMENIŇ DILI

Men ýaşaryn heniz türkmeniň dili
Owaz edip durka Ýeriň ýüzünde.
Ýüzümi sypalar jahanyň ýeli,
Aýak yzym duşar dagdyr düzümdä.

Ýüregimde orun goýman ökünje
Armansyz ýaşaryn — dilim janymdyr.
Şu topragyň astyndaky bir künjek
Kyýamata garaşmaly jaýymdyr.

Sypaber ýüzümi jahanyň ýeli,
Ornum bardyr daglarymda, düzümdä.
Men ýaşaryn heniz türkmeniň dili
Owaz edip durka Ýeriň ýüzünde.

MENIŇ ÝOLUM

Nireden çykarar bu barýan ugrum?
Işim kyn garaşyk etmese Eýäm.
Men suwuň düýbünde görýärim eýýäm
Mundan öň gark bolanlaryň sudurn.

Janymy saklamak bolsa-da gaýgy,
Şatlygymy bar etsemem ýogumdan,
Bir gapdala aýyrýaryn ýolumdan,
Alakanyň halas bolan gaýygyn.

Käteler aýazda düýrügse inim,
O kenara diýseň howlugýaryn men.
Hemem käte-käte hopugýaryn men
Ýalňyzlygy bilen goja Zeminiň.

Käte duýsam ýüregimde temeni,
Oýa batsam ädimimi ýygyryp,
Suw perisi emendirip, ýylgyryp,
Suwasty şalyga çagyryar meni.

Kä duşýar mazara meňzeş adalar,
Geçip gidýän men olaryň deňinden.
Hem bilýärim: bu gadymy deňizde
Gark bolanok diňe ýagşyzadalar.

Tebil tapan gara atym, nirä alyp barýaň meni?
Beýle boljagyny bilsem, gezer ýörerdim dahansyz.
Seret, tüm ýapynan gurduň juda ýokaryk temegi,
Seret, bize habar gatyp, golun bulaýar jahansyz.

Jylawyň kimiň elinde, haçan aýak çekersiň sen?
Haçan gözleriň gark bolar jan alyjy sowuk dere?
Dünýäleriň haýsysynyň gabadýnda çökersiň sen?
Ýa meni alyp barýaňmy habar gatylmajak ýere?

Ne ýara göwün berdirýän, ne dost bilen egleýärsiň,
Ne ile meşhur edýärsiň, ne-de öçürýäň hasapdan.
Tebil tapan gara atym, neçüýn boýun egmeýärsiň?
Ymtlyşa sebäp ýokka neçüýn düşäýeňok tapdan?

Men bir batyl — syrylanok göz öňümi tutan perde
Ýa hökmi güýçli Ýaradan sysryn görenok mynasyp.
Könlümi oýaryp biljek hiç zat duşanok bu ýerde:
Ne toýy bimar eýleýär, ne-de köňli bozýar ýasy.

Ýadan wagtym bir ýanymdan şeýtan böwrüme dürtüp dur,
Ahmal galsam ýele berjek eden ähli yhlasymy.
Wagt bolsa her günümi kagyz ýyrtan deý ýyrtyp dur,
Gün dogup toýa öwürýär öten günümiň ýasyny.

Men çuňluga ymtylýaryn arşyň syrny aňladýan,
Emma persia pikirlerim ýene batyp galýar tüme.
Ykbalymyň keçligi däl meni säherler agladýan,
Bagtymyň rowaçlygy dçl meni goýmaýan günüme.

Haçana çen meni aldar ýalan dünýäleriň sesi?
Haçana çen buruljyrap tüm içinde ot gözläriň?
Ýakynymyň aýdanyma asla oýanmaz höwesí,
Haçana çen söz diýere bir bigäne-ýat gözläriň?

Tebil tapan gara atym, nirä alyp barsaň kaýyl.
Belki könlümi ýuwaryn gara gijäniň ýeline.
Tebil tapan gara atym, äkit ýolumdan galmaýyn,
Tebil tapan gara atym äkit barmaly ýerime...

MYNAJAT

Ýaradan, arzuwym kändir, ýolumy uzak edewer,
Ýarymdan tekge islärin — öýmüň hanyny maňa goý!

Ýolumy tamam etmesem, ony dowam eder ýaly
Eziz oglumy — dostumy, mähribanymy maňa goý!

Men jahanda üç gün myhman, ony aldym men boýnuma,
Janyma dawam ýok, biraz şirin janymy maňa goý!

Men ýaňy dikdim sütüni, indi basyrjak üstüni,
Diňe ýagtyltmaga tümi nur-imanymy maňa goý!

Diňe tapan ýitirýändir, ýitireniň has hem eziz,
Köňlümü hüwdülär ýaly öz armanymy maňa goý!

Dünýede sanalgym dolup, duwlasalar gara ýere,
Üstünden ýapynar ýaly gök asmanymy maňa goý!

Sähelçe ygtyýarym bar —
Köňlümi açyp giderin.
Diňe özümdä aýym bar,
Özümden geçip giderin.

Köňlümi aňyma taýlap,
Ýaşaryň göwnüme jaýlap,
Bu jahanda kä pessaýlap,
Kä asman uçup giderin.

Aňşyrsam hem köne ýoly,
Oňa eýermedim doly.
Öz sözümi däne ýaly
Öňüme seçip giderin.

Hähak horlamaryň seri,
Her zadyň bardyr öz ýeri.
Kä baly, kä-te zäheri
Doýýançam içip giderin.

Kimde paýhas bolsa eger,
Öz gününe şükür eder.
Ýaryma meňzeş gara ýer,
Men ony guçup giderin.

Derwüş, menden ýüz öwürme,
Tükenmez baýlyk-genjim ýok.
Kaýyl öz ýaşan ömrüme,
Ahmyrym ýok, ökünjim ýok.

Gaçyp durmuşyň alyndan,
Selpedim zemin ýolunda,
Üstesine, hyýalymda
Baryp görmedik künjüm ýok.

Käteler galýaryn derde:
Aýagmy üzdümmi ýerden?
Özüne «men» diýenlerden
Jinnek ýaly çekinjim ýok.

Irdim köňlümiň sesinden,
Älem gur diýýär pesinden,
Çüýün tapdym, depesinden
Urar ýaly çekijim ýok.

Başyma düşen bu işde,
Yhlasym ýalňyz serişde.
Zeyrenemok akyl-huşdan,
Ýadarym, ir-u-gijim ýok.

Derwüşleriň jindesini
Mahal-mahal geýip gezdim.
Sem edip nebsiň sesini,
Hak horlamaz diýip gezdim.

Ýöne men hem çig süýt emen,
Käteler pese düşdüm men.
Şonda-da, garaz öz eden
Telegimi duýup gezdim.

Göwün berip ýalanlara,
Könlüme salmadym ýara.
Hä bermedim ýamanlara,
Ýagşylara uýup gezdim.

Muňa näme diýjek, ýeri?
Dolunmaz ýakynyň ýeri.
Özümden ýüz öwrenleri
Ilden gizlin söýüp gezdim.

Bilýän: maňa dakarlar at
Dost-duşmanlar, ýakyn-u-ýat.
Ýöne meni ýakmaz ol ot,
Sebäbi kän köýüp gezdim.

Parhy ýok: gyşmy ýa bahar,
Bu şeýle boldy her mahal:
Özüme garap kembaha,
Özgä sarpa goýup gezdim.

Aklymy terk etmez, çykmaz huşumdan
Gözelligiň öňsüz-artsyz şalygy.
Gamyslaň tozgasy dumly-duşumdan
Ýagýar hem syraýar bu şemally gün.

Barýaryn inçemik ýodany yzlap,
Birden sülgün uçýar edil öňümden.
Ah, meýdan perisi, gaçma-da dazlap,
Ýöre ahyr, haýda ahyr deňimden.

Ürkme beýdip,
Menden görmersiň zyýan,
Men ýöne bir gözelligiň aşygy.
Neneň ajap — Günüň şöhlesi parran
Geçýär giň sahranyň, gör, üstaşyry.

Seret gök asmana durup astynda,
Onuň kir-kimirsiz giňligine seret!
Ähli zadyň serhedi bar aslynda,
Diňe gözellige çekilmez serhet.

MAGTYMGULY

Säher bilen oba girdi bir atly,
Iller: “Magtymguly geldi” diýdiler.
“Ony küren ilin in bir hormatly
Ýaşulusy myhman aldy” diýdiler.

Näbelli güýç meni galdyrdy ýerden,
Diýdi: “Debse aty, berk tut eýerden”.
Şeýdip, basga galyp bardym by ýerden,
“Eýýäm haçan ol jaý doldy” diýdiler.

Ýöne Pyragyny görjekdim men hem,
Işikden garadym:
 ortarada şem,
Gulagyma ildi “ylhamda – melhem”,
“Her ýürekde bir Gün dogdy” diýdiler.

Aksakgaldan doly otagyň içi,
Käselerde tolkun atyp dur içgi.
Her bir aýdylan söz içginden-içgin,
“Topraga bereket ýagdy” diýdiler.

Biri otyr dyzyn edinip ýassyk,
Biri otyr, misli pygamber asly.
Biri okap otyr arapça ýazgy.
“Käbir zatlar aýan boldy” – diýdiler.

Alajym ýok — tamamlajak sözümi...
Mymyk şemal sypap gitdi ýüzümi.
Täsin duýgy bilen açdym gözümi.
“Gün bir mahal göge galdy” diýdiler.

İN SOŇKY GÜNÄ

Alys ýola çykyp, azaşdym tünde.
Bir ýerden goh gelýär — görsem, üstümde
Çaýkel sürüleri barmyş hemişe.
Goý, gelmesin maňa hiç kimiň haýpy,
Men tapmak isledim ilkinji HARPÝ,
Baş goşdum öz başym çykmajak işe.

Pikirler aňymda gurdular jeňi,
Ýatymady gizlin sanlaryň jemi,
Elýeter zatlary almadym alga.
Yzasyz agyry, ukusyz gije,
Sebäpsiz gam-gussa, ýalňyş netije,
Günä ýakyn yhlas, ýersiz tagalla...

Indi aňýan — men günämiň ýesiri.
Boldy, boldy — şol gün göwresiz biri
Diýipdi: «Daragta barmagyn golaý!»
Ol gitdi keselli hyýaly tijäp:
Ýöremekden galan aýagym gijäp,
Gan indi kesewä öwrülen gola.

Silteledim hellewleýän daragty.
Ol daragt täzedden irkilen wagy
Öňküden hem batly siltedim ýene.
Yza ýol ýok, ýogsam, dolanjak näler:
Şol pursat nur öçüp, jygyldap älem
Gökdäki ýyldyzlar döküldi ýere...

Birmahal Hudaýyň sözünden dänen
Halklaryň üstünden ýylgyryp oňman,
Näkesiň kalbyna atýaryn däne,
Belki, Hudaý oňlap, girer oňa jan.
Gaty görmeýärin
Aýdan sözüme
Gulak goýjak adam tapmasam eger.
Gelip bilen Allahynyň ýüzüne
Meniň aýdanyňa nädip bersin per?
Bu men — bilmän uzak gijeler ýatyp,
Ýürekleri oýadara söz gözlän.
Ýa-da şem yşkynda ömrümi ýakyp
Nähak iş etdimmi?
Älemiň gizlän
Syrny açdymmy açmasyz ýerde?
Ýa, ýylgyzlar, size bellimi günäm?
Ýok, ýülünmek üçin geçmerin serden,
Yhlasymdyr meniň ýeke-täk güwäm.
Birmahal ters ýola düşen jahanda
Tutsunlar ýa tutmasynlar adymy,
Barybir özüme ýeten şahadan
Tänmerin diýmezden diýjek zadymy...

Men şuny diýmäge bolýaryn mejbur:
Maňa çyn söz zerur şöhratdan-şandan.
Biribarym! Bolman geçeýin meşhur!
Beýdip öz-özüňi aldap ýaşandan
Gowudyr Zeminde çykmasa adyň.
Goý, gideýin siňip batga deý tüme.
Şahyr öz önünde bolmaly adyl,
Ynsaby päline bolmaly türme.
Çyn yhlasyň hasylydyr kämil söz.
Ol etjegin eder çökensoň ýada.
Uly il ýas tutýar şahyry ölse,
Dünýe döräp üýtgemändir bu kada.
Men şondan hem hantama däl, Ýaradan!
Tekepbirlik gitse bolýar kalbymdan.
Söz akdyryp bejerilmez ýaradan
Heläk bolaýsam hem, köýen hakymdan
Habar soramaýyn gaýdyp hiç haçan.
Dahanyma söz bereniň bes maňa!
Belki, bu yhlasym gözümi açar,
Belki, rehmiň inip ýeterin daňa.
Kim bilýär, jahandan adyň ýiteni
Ýa-da ýitmezligi gowumy? Belki,
Janyň weýran edip gidensoň teni,
Galmasa gowudyr yzyňda belgi?
Men nädeýin, biraz gitsem hem gaty,
Aýtman ynjalmadym duýýan zadymy.
Kim aýdanda näme bu hakykaty?
Tutmanlarynda nä meniň adymy?!

PARAHAT BILEN GÜRRÜŇ

„Allam, bulaň günäsin geç!” diýip gygyran mahalyň
Golaý ekeniň üzmäge pany dünýäden örküňi.
Ony men indi aňýaryn, miwesi çäksiz nahalym!
Alyp gitdiň bu jahanyň maňa aýan bar görkünü.

Seni gözümden gizledi gadymy Sugty topragy,
Ýedi pil gum atdym. Şeýdip, ýere duwlandy hazynam.
Saýalajak daragtymyň täni düşdi bar ýapragy,
Ýüregim erksiz urundy, daýanjyn ýitirdi synam.

Oglum, geň zat — hämüçindir hasrat ýok bu öwölüýäde,
Onuň ruhy soňlanmaýan ýaşayşdan berýär habar.
Seni panydan tapmaryn gezsem-de paýu-pyýada,
Munda bar ýer öwölüýä däl...Bagyşla bolaýsam hapa.

Öňler kän pikir ederdim: „Maňa sypma ýok bu tümden”,
Ýöne Günüm batan çagy gözüm düşdi täze daňa.
Oglum, ajal — türgen elguş heniz inmäňkä üstümden,
Panydan baka ýüzlenip, içimi dökeyin saňa.

Öňler hem Hudaý diýerdim, ýöne terk edip heňňamy
Imanymy doly etdiň — derrew uýdum kyýamata.
Saňa kybaby tapmaryn torç etsem hem Weýeňňamy,
Ýanyňa ýetmek Arazdan böken ýaly däl Gyrata...

Oglum, elmydama sende duýýardym üýtgeşik ýakym,
Ol iman ekeni — bildim uçup gideňsoň öýümden.
Sen zeýrenmän gitdiň, indi zeýrenmäge ýokdur hakym,
Ogly ölene utançdyr gorkup ýaşamak ölümde.

Ölüm hakda kän ýazardym.

Ony ömrümiň nokady
Saýyp, ýene nokat tirkäp, görmezdim ondan aňryny.
Gözüm açylarça bolsa, men hem oýlandym, okadym,
Ýöne ne akyldar boldum, ne-de tanadym Taňryny.

Oglum, ykbal bir kör eşek — hem betlagam, hem-de kejr,
Gider oturur — säginmez garaw görýänçä daşyndan.
Hudaýa ynanmak üçin çeken bolsam şunça ejir,
Didaryn görmegim üçin näme inerkä başymdan?

Bir gezek diýipdiň: „Meni Alla görýän bolsa synap
Näbilýäň? Keselim ýeňlär geçip bilsem şol synagdan”.
Oglum, ýanyna aldymy Allah imanyňy sylap?
Paýyňy bölüp berdimi jennet atly hazynadan?

Belki, OL şeýle päkize, şeýle parasatly kalba
Ýokmasyn diýendir ýalan, pany dünýäniň hapasy.
Bilip durun: ölüm — baky, hakyky dünýä çykalga,

Şonda-da gözde ýaşymyň hergiz gelip dur akasy...

Heý-de gynanman bilermi

adam dilli perişdäni

Her gün öz öýünde görüp, soňra ondan düşen jyda?

Magtymguly aýtmýşlaýyn, bize miras galan däbi

Men hem üýtgetmekden ejiz.

Oglum, gara başym çydar

Az mahallyk aýralyga. Öňde garaşýar duşuşyk!

Öň köňlüm batyl ekeni. Heläk boljakdym şol tümde

Kuwwatly imanyň bilen ýakmadyk bolaňda yşyk.

Indi daş görnen kyýamat hellewleýär gözýetimde.

Ol gün maňa juda eziz.

Men — bir asy, men — bir ejiz,

Ýöne gorkman garaşýaryn surnaýyň ýowuz sesine.

Begenýäriň munda günler haýdasalar, geçseler tiz,

Janym bolsa atygsaýar duşmak üçin Eýesine.

Oglum, indi meniň üçin başlandy täze bir hasap.

Köňlümde bir hem ahmyr ýok

gaçsa-da ömrüň gyzygy.

Batyl wagty bolar-bolmaz pikirlerden gämi ýasap,

Adamzady halas etjek

bolupdym. Men bu gylygy

Indi terk edýäriň! Birden gözümde syrylyp perde,

Kurany gördüm. Diňe şol bizi edip biljek halas.

Belki, men şahyr hökmünde gutararyn şu eserde,

Ýöne ömrüm köýdi diýip bir pursat hem tutmaryn ýas.

Men senden aýrylyp, ýyglap, eýe boldum baky ömre,

Saňa duşmak üçin wagta ömrümi sataryn arzan.

Oglum, tiz saraldym diýme, kysmatyňdan gaty görme,

Diýýän zadym näme? Saňa bar güman bolandyr aýan.

Ýöne güman ýoldan sowmaz indi meniň hem atymy,

Tümde gezsem-de, ýalançy gapjak bolsa-da gözümi,

Yşyga tarap giderin,

gynanjymy, hasratymy

Ýeller äkider diňlämde Beýik Allahyň sözünü.

Ömür beýanym ruhumyň Zeminde geçen ýoludyr.

Şoldur özüm bilen mundan äkidip biljek baýlygym.

Yzyma garasam, yzym howpdan-hatardan doludyr.

Käte başymy galdyryp,

kenara zyňlan balygyň

Urnuşy deý

demim ýetmän ýyrtmak isläpdim asmany.

Ýöne ýüzgüjim gysgady, towsup hem bilmezdim gaty,

Öwrenmändim wyždanymyň emrine gulak asmany.

Aňşyrmazdym görejime bakyp duran hakykaty.

Ýöne ýalan sözlemändim: ýüregimde näme bolsa,
Beýan ederdim. Bildirsem bir zada bolan öýkämi,
Şol çynymdy. Gizlemändim durmuş hoş ýaksa ýa bogsa,
Ynandyjak bolmandym hiç özüm ynanman özgäni.

Şahyrçylyk — uly synag. Bir zady geçirseň hata,
Çynyňmy ýa hilegärmiň öz-özünden bolýar belli.
Ýalan şatlyga aglarlar, gülerler ýalan hasrata,
Ýalan sözleseň özüň hem hergiz tapmarsyň teselli.

Belki, köp sözleri şeýtan guýýandyр diýip kalbyma
Käte şübhe-de ederdim. Belki, ol bolandyр şeýle.
Ýaradana tagzym etmän, üzjek hem bolman karzymy,
Ölümден sypjak bolşuma melgun kakandyр heşelle.

Ýöne başga bir zada ynanýan ondan hem beter:
Kämil söz könlüňe gonmaz Allahdan gelmese ylham.
Men ylhamy garaşardym her gije galyp ezýetde,
Ol geldigi zym uçardy göwnüçökgünlik, gaýgy-gam.

Kämahal düşüp şowuna, dörese bir kämil goşgy,
Soňra okap ynanmazdym ony özüm ýazanyma.
Meni günüme goýmadyk keramatly sözüň ysýy
Hem onyň ysýgy şaýat käte lowlap ýananyma.

Oglum, ruhum adamzdyň ruhunyň geçen ýoluny
Gaýtadan geçmeli boldy — gadymy adamlar ýaly,
Hiç zat aňman, çelgi edip şeýtanyň guran alyny,
Käte güman daragtyna baglap betlagam ykbaly,
Demimi dürsärdim.

Şonda

derrew töwerek-daşymdan:

„Hudaý yok” diýip,

bar zady bilýänden bolup, hüjüme

Geçerdiler. Men hem aňman näme injegin başymdan,
Bir tümden gaçyp, özümi atardym başga bir tüme.

Ýöne aňman hem durmazdym: maňa öwredýänler akyl
Näteseň hem agyr geljekdi, oglum, perişde bolardan.
Ömrümiň bir bölegini kertse-de takal, warsaky,
Ne aňymda, ne kalbymda zat galman eken olardan.

Ýalan sözüň garşysyna belki adamyň aňynda
Bir derman bardyr? Ýa Hudaý goraýarmyka söýenin?
Ybraýym näme ederdi bolmadyk bolsa alnynda
Görmek Aýyň ýaşysyny, ýa otly Günüň sönenin?

Allah diňe halanyny äkider bu dogry ýoldan,
Ýa ony ýanyna alar hapa bulamaga dözmän.
Oglum, az ýaşadym diýip gaty görmegin ykbaldan,
Sen gitdiň-ä Ýaradanyň rehetinden umyt üzmän,
Alyp ýetişdiň şu ýaşda imandan ýetdik paýyňy.

Her gün ağşam Günüm sönüp, ýolumy saýgaryp zordan,
Sermenekläp tapmasam-da ýagty saçmaly Aýymy,
Indi men hem tamakärem ömrülla öçmejek nurdan.

Oglum, ýowuz pelsepämden, bolar-bolmaz howsalamdan
Seni gorajak bolupdym

öňde diýip onuň wagty.

Könlüňe umyt baglajak sözlerden sözler saýlamda,
Nebsim agyrardy hem-de saňa ata bolmak bagty
Nesip edenine monça

bolup, köp şükür ederdim.

Goý, özümi aldamaýyn, oglum, seni ýitirmäge
Gorkup, şonuň aladasy bolupdy bar gaýgy-derdim.
Ağşam düşse howlugardym derrew daňy atyrmaga
Daň atansoň gyssanardym halyňdan habar almaga.
„Oglumy horlama!” diýip, „Ogluma kömek et!” diýip,
Pursat tapsam ýalbarardym gudraty güýçli Allaha.
Käte bolsa alakjardym otly köýnegimi geýip.

Allah bolsa kömek üçin ugradypdyr Ezraýyly,
Diýmek — bu ýazgyt. Ýaradan seni alandyr ýanyna.
Aýym ýaşdy, diýmek, ömre many saýmaryn Aýymy,
Günüm batdy, diýmek, ony hemdem saýmaryn janyma.

Ine, panyny terk etdiň, oglum häme munda galjak?
Ähli zat harap bolmaly,

daş eräp dönmeli muma.

Munda baky zat görmedim,

ýogsam oýlandym, etdim çak,

Gaýtam gün-günden hormatym artdy oturdy Mejnuna.

Men hem panyny terk edip, uýdum bu gün Biribara.
Ýöne dag-düzi gezmerin ony görmek üçin,

gaýta,

Özüm hem azara galman, ili hem goýman azara,
Garaşaryn kyýamata, garaşaryn kyýamata.

Oglum, derwüş bolup, ömrün şem kibi ýakyp gidene
Hormatym uly, ýöne men bilýäriň başga bir zady:
Howlukmagyň geregi ýok — ygtybar ýog-a bu deme!
„Hä” diýmänkäm öçjek wagty gözümiň köreýän ody
Soň hem kyýamata çenli barka bir pursat aralyk,
Zerurmyka Ýaradana duşjak bolup gezmek sepil?
Eleslemek hökmanmyka ömrüň barýarka azalyp,
Bolan hem boljak zatlara Kuran geçip durka kepil?

Bir pursat dagy nämemiş? Ýaradanyň didaryny
Görmäge umyt bar wagty — ol zerre ýaly bolsa-da, -
Müň ýyl hem garaşsa bolar. Panynyň ähli darynyň
Tanaplary şonça ýyllap pursat sypdyrman bogsa-da
Çydap bolar! Hernä derwüş

galmadyk bolsa-da biri

Ähli duýgusyn öldürip, başga bir ullakan günä.
Panydan gorkmasa bolar

eger-de bolmasaň diri,
Men päk ýaşandyryn diýip, garaz, geçse bolar güwä.
Ýöne has kyndyr goşulyp munuň ýagşy-ýamanyna,
Soňra gorkusyz seretmek gelen ajalyň gözüne...

Oglum: „Şat ýaşadym” diýdiň bakman otsuz ýananyňa,
„Bagtyýar ýaşadym” diýdiň...

Şol pursatda bu sözüňe
Birhili bolup, gürrüňi sowupdym başga bir ýana...
Panyny terk edip bolsa şol sözleri alyp dile!
Hemra bolup bu panydan bakyýa göçüp barýana,
Menden soňa galaý diýip, hernäçe salsañ hem dileg,
Degmez onuň asla nepi... Ýogsam ajalyň öňüne
Düşüp giderdim. Sorana: „Eziziň barmydy?” diýip,
Seslenerdim: „Eziz oglum bezeg berip ýör öýüme...”
Häzir bolsa munda galyp,
gara bagrym dilik-dilik...

Soňky demimde panydan men-de taparyn çykalga.
Soňa çenli aýralygyň ajysyn her gün dadaryn.
Hiç zada höwesim bolmaz, ynjalyk tapmaryn kalba,
Juda bolmasa kämahal öz-özümi aldadaryn.

Oglum, aýralyga çenli öz ýolumy geçdim ýeke,
Ne dostumyň, ne ýarymyň derdime degmedi nepi.
Öz goýnuna dartyp alyp, gark etmek islän märeke
Menden eglşik görmedi

köp etse-de süýji gepi.

Men mydama-da ýalňyzdym.

Goşuljak bolmazdym ile.
Oglum, meniň bu bolşumda bar eken ýowuz alamat.
Ýazgydyň gara daşydyr meniň süýr depämden inen,
Ýa-da şýdip çürkeýändir
çürkeýän bolsa adalat.

Dinsizlerden sapak alyp, hiç bir zatdan etmän heder,
Gülerdim namaz okaýan garry enemiň üstünden.
Görgüli meniň bolşumdan haýygyp, alyp elheder,
Üç gün dagy gepleşmezdi. Men hem soň bolup ümsümden,
Eýdip-beýdip, garaz, onuň ahyr tapardym göwnüni.
Ýöne indi aňyp ýörün: çözen hem däldirin, belki,
Şol pursat enem pahyryň kalbynda dörän düwnüni...
Amal kitabymda kändir şunuň ýaly gara belgi.

Belki: „Men şonda çagadym,

dinsizlerdi beren sapak”,

Diýip özümi aklasam, gelse-de gelderdi sülä.
Şeýle edip köşeşmekçi bolup hem gördüm kän sapar!
Belki, bu sözleri aýdyp şindi hem enem görgülä

Yza berýändirin. Garaz, sebäp kän etmäge toba.
Derwüşlere at daksam hem, hergiz meniň hem ýadyma
Düşüp dur bir hasa bilen sary gidäyenje torba...
Ýa-da şolar ýetermikä bir gün meniň-de dadyma?

Gapy-gapy gezmesem hem meniň-de ruhum älemi
Hakyň eradasy bilen syrdaş küýsöp aýlanandyr.
Bu uzak ýolda çawlandyr ony älemleriň demi,
Älemleriň çigregine gapylykdan aýňalandyr.

Oglum, etmedik işime ýapyylan uly serpaýdyň.
Kysmat däl ekeni uzak hemra bolmak beýle bagta.
Sen gülsen gündiz giňärdi, gijeler bolardy aýdyň,
Jennet guşudyň gonaýan ýalançy atly daragta.

Dowzahda

jennetde ýaşan ýaly kim ýaşap biljekmiş?
Diýerdiň: „Lukman gerek däl, gowy duýýaryn özümi”.
Düşünilmedik sözüňi ýygşyryp goýsa-da geçmiş,
Käte ýalançynyň ýeli üfläp köňlümde közümi,
Aýdyp giden sözleriňe berýär üýtgeşik bir ýalkym.
Şonda gygyrasym gelýär: „Ýok bolsun dünýäniň gamy!”
Indi geçmişimi ýatlap ejir çekmäge bar hakym!
Käte süýji görünse-de ýaşan günümiň tagamy,
Oňa awy gatylanyn indi bilip durun açyk.
Oglum, täze söz gözlemän, bu gün gaýtalajak ili:
Bu bir baş günlük dünýädir, tagapyl etseň azajyk,
Men hem yzyňdan bararyn. Ýöne bu gysgajyk ýoly
Päkligiň bilen geçmegi Allah maňa görmesin köp.
Seniň mertligiň, imanyň, goý, maňa-da bolsun hemra!
Iman kalbymda joşanda — diňe şonda bolaýyn kök,
Pana göwün berip, onuň ygşyna bolmaýyn gümra!

Oglum, perişdejik, başda nämüçin gonduň şahama?
Seniň gadryňy bilmedim, edip bilmedim eýelik.
Belki, seni kösändirin boýun bolman bege, hana?
Ýa-da biziň kysmatymyz şeýle boldumy ezeli?

Belki, bizi bu topraga baglandyr göbek ganymyz,
Garaz, nätsek hem bilmeris betlagam ykbaldan gaçyp.
Näme edip göräýsek-de, tende eglenmez janymyz
Ýapragyny tändirensoň älemde ömür agajy.

Men Watanyma at dakman dolduraryn sanalgymy,
Oglum, daş ýurda hem derdiňe agtaryp melhem,
Ýazgytdan gaçyp bilmezdik. Ýaradan bergi-algyny
Öňden hasaplap goýandyr.

Ýogsam, iller ýaly men hem
Näräzy bolup bilerdim bärde ýok diýip gymmatym.
Sanly adam bolaýmasa, sözüme tapman hyrydar
Çelpek ýaly kitabyňy satjak bolup kän ylgadym.
Soň hem: „Beýdip ýörmegimde ne mazmun, ne-de many bar”

Diýip, bu işi taşladym. Şeýdenim gowy bolandyr.
Oglum häzir adamlara jan gaýgy däl-de, nan gaýgy.
Diýmek şeýtan adamlaryň barýan ýoluny bozandyr,
Ýygşyrandyr adamlary kenara eltjek gaýgygy.

„Zadym ýok!” diýip aglarlar. „Iman ber!” diýip aglaýan
Sähelçedir. Imansyzlar baýlyk gözläp atar hallan.
Öz gözünde çöp bardygyn sähelçejik hem aňmaýan
Iliň gözünden gyl gözläp dyngysyz eder tagalla.

Oglum, bu sözlere pitjiň atjak däldir bir ýa iki,
Diýerler: „Bu gutarypdyr, gaýtalaýar belli zady”.
Ýöne bir sözi diýmezden, pikir edýän kişi ilki
Böwrüni diňlär. Dünýäde hiç bir hile, hiç bir jady
Üýtgetmekden ejiz geler bu ömrümüzüň manysyn.
Şeýtan hergiz hokga tapyp, ondan sowjak bolar ünsi.
Bu dünýäniň yşgy kimiň gözüne görünse yssy,
Diýmek, ol suw meýillidir. Nebisi ondan çykar üstün.

Imansyz, gör, başagaýdyr jennet gurjak bolup Ýerde.
Demi sogrulmanka duýjak bolar

panynyň lezzetin.

Dertden sypjak bolup, gaýtam, galar has-da ýowuz derde.
Sebäbi ömür gysgadyr, kändir dowzahyň ezýeti.

Kuranyň bir aýatynyň duýup bilen gözelligin
Hiç mahal hem ykbalyndan nalamaz ýa çekmez ahmyr.
Onuň her harpynda bardyr iki dünýä gönezligi.
Oňa uýana ölüm ýok! Bu ýol asla bolmaz ahyr!

Dogry ýol birdir, dowzaha eltýän ýoluň kändir sany.
Hak ýol gylyçdan ýitidir — ýatladar syrat köprüsin.
Şol ýoldan sähel sowulsaň, şeýtan hödürlär öz salyn.
Gara gorpdan gorkusyna işi gaýdanyň köpüsi
Şeýdip oňa ýaran bolar. Kim öz burnundan aňryny
Görmese ýa saýgarmasa öz nebsinden başga zady,
Diýmek, ol tora düşendir, gözi gapylyp Taňrynyň
Yşaratyn saýgarmaz ol. Golaýda dowzahyň ody
Alawlap dursa-da, şeýtan aralyga çeker perde...
Şumy hemmä belli zatlar?! Şu hakykat kime belli
Bolsa, duşmanyny däl-de, dostun tanar bu eserde.
Heý-de imanly ýürege iman bermezmi teselli?

Oglum, seni yzlap çykyp, saýladym iň gysga ýoly.
Ol dogry bolany üçin gysgadyr gaýry ýollardan.
Biribara ýalbarýaryn: „Gözlerimi dünýe maly
Gapmawersin! Meni gora bolar-bolmaz hyýallardan!”
Allahyň ýanynda dünýäň bolsa zerre deý gymmaty,
Imansyza ýeke damja suwy görermidi rowa?
Dogry ýoldan azaşmasyn munda Muhammet ymmaty
Kyýamata alyp barýan bu ýola bolansoň rowan.
Maňa-da seniň ýanyňa barmak etsin-dä miýesser!

Mundan aramy açamsoň sessiz bagyra-bagyra,
Umyt edýäriň jennetde edinmegi ýaşara ýer,
Hakyň jemalyn görmegi, seni basmagy bagryma.
Häzirlilikçe özbaşyňa ýerläň mekanyňda hoş gal!
Jennetiň bir bagy bolsun seniň uklap ýatan ýeriň!
Eý, meniň ömri meňzeşim aňlanmadyk kämil goşga,
Eý, meniň hemmeden gizlin okan şadyýan eserim.

Adamy ýigrenji edýän
Peslikden gora, Ýaradan!

Diňe garnyn ünji edýän
Meslikden gora, Ýaradan!

Durmuş — synag. Bermerin ýan,
Sebäbi bir Saňa uýýan.
Ýöne maňa haýbat urýan
Maslykdan gora, Ýaradan!

Gaýrat adamyň serinde,
Ömür atyň eýerinde,
Durlan çagy är ýerinde
Küslükden gora, Ýaradan!

Süwümsiziň daňy atdy,
Sowatsyz kän hatly-hatly,
Çykan ýerinden haýbatly
Oslukdan gora, Ýaradan!

Bendäňde näme göwün bar,
Kaýyl munda bolsam hem hor,
Diňe haram aşa taýýar
Çuslukdan gora, Ýaradan!

Eden işim ýok agzara
Diýip galýaryn azara,
Köňlüm dönmesin mazara,
Suslukdan gora, Ýaradan!

GÖRDI GÖZLERİM

Janyma jaý tapman ýörkäm ýitirip eziz zadymy,
Ylahy söz bilen kalby ganany gördi gözlerim.

Şol pursatda hije saýdym gazanan at-şöhradymy,
Älemlere rehmet bolup ineni gördi gözlerim.

„Hudaý ýok” diýip çaklaýan akmakdyr ýa juda sada:
Ýok zada „ýok” diýilmeýär, „ýok” diýilýändir bar zada.
Gör, nijeler küpür gepläp özlerin atdylar oda,
Beýikmikäm öýde-öýde synany gördi gözlerim.

Ýa Biribar! Özün ýalka: imansyza bergil iman,
Amalsyza amal berip, amalla bagyşla yhsan!
Diňe Saňa gurban bolsun bedenlerdäki şirin jan,
Dileg etmän şu zatlardan galany gördi gözlerim.

Iman ýa bardyr, ýa ýokdur – bolmaz onuň başga şerti,
Imanly kişä aýandyr iki dünýäniň eşreti.
Onuň gadryny bilýänler goraglar saýyp eşrepi,
Bilmeýäni gamda goýan talaňy gördi gözlerim.

Nebsiň iýmiti haramdyr, şeýtan garar ahmalyňy,
Imanyňy ýele berip, bozjak bolar agmalyňy,
Şolaryň raýyna gidip, ýygnanja baýlyk-malyny
Köňli söýüp, çyn baýlykdan dynany gördi gözlerim.

Pygamber bize nusgadyr, oňa kän-kän bolsun salam!
Kuran onuň mugjyzasy – neneňsi gözel bu kalam!
Rehmet şeýle golaý wagty, barlygyndan galsa-da aam,
Özün bar zatdan habarly sanany gördi gözlerim.

Pygamber mirasdüşeri – ehli-sünnet ulamasy,
Olara göwni ýetmedik Hak gaşynda bolar asy.
Allah bizden gysganmasyn şolara mahsus yhlasy,
Sözün dogrusyn jahana ýaýany gördi gözlerim.

Gaflatda kän ýatdym, şindi ýuwaş-ýuwaş oýanýaryn,
Öz derdime çöýünýaryn, ilniň derdine ýanýaryn,
Oýlanýaryn, oýlanýaryn, oýlanýaryn, oýlanýaryn,
Hikmet taýy ýyldyzlary, Aý, Güni gördi gözlerim...

OGUZNAMA

OGUZ HANYŇ AÝDANY

Men siziň hanyňyz, owuz hanyňyz.
 Şuny bilip goýsun jomartdyr hanna:
 Gyl üstünde wagty şirin janyňyz
 Men sizi kiýatdan edipdim halas.
 Şuny bilip goýsun ähli halaýyk:
 Siz boýun bolmaly şindi bir hana.
 Men ýaýdyryn.
 Taňry dartanda ýaýy,
 Siz peýkam deý atylmaly çar ýana.
 Alty oglum bardyr.
 Ýolumy dowam
 Eder olar, öňäp giderler kem-kem.
 Bir Hakyň sözüdir aýatym, dogam,
 Bir Taňrydyr meniň başyma hekem.
 “Emme” diýip ýekeje gün agladym,
 Soňra dünýäň bilmek üçin tagamyn,
 Aw agladym,
 Et dagladym,
 Aňmadym
 Şu günün müşgilin, ertiriň gamyn.
 Şindi Ýer ýüzüni ederin seýran,
 Hak iş üçin gysganmaryn ganymy.
 Ýok, men goýmak üçin älemi haýran
 Terezä goýmadym şirin janymy.
 Taňry meni gönükdiren bu ýola,
 Diýdi: “Söýenimiz seniň ýalkanyň.
 Hala günäsin geç, jeza ber hala,
 Sen bolarsyň adam kowmunyň hany”.
 Pyýadalar üçin çökderdir bu ýol,
 Bir at tapyň: meňzeş bolsun ol guşa.
 Agynan meýdanym, gelýänçäm hoş gal,
 Men gidemok ýazlaga ýa argyşa.
 Men jahany bakdymaly agzyňa.
 Gitjek ýolum howpdan-hatardan doly.
 Adamhora, butparaza, azgyna
 Yhlas edip görkezmeli hak ýoly.
 Maňa bir wepaly daýaw it gerek,
 Dogry ýola ündeýärkäm zalymy,
 Yzymy dargatman,
 Bolup janserek
 Bakar ýaly agyp-dönýän malymy.
 Meniň indi elim degmez özüme.
 Sapara çagyryň bu gün gök böri.
 Könlümi dagladym pikir közüne,
 Gözlerime siňdi asmanyň nury.
 Ýörüň, bu gün Hudaý söýmez durany,
 Tiz ýola şaýlanyň!
 Köňül tutsun toý!
 Bir jandyr her kime Hakyň bereni.
 Haka gerek bolsa, pida bolsun, goý!

ÝOL

Oguz ili gozgandy öz ýerinden,
Silkindi ganatyn ýygran göwünler.
Sahawatly oguz sähralaryndan
Galkdy-da, ýyldyza öwrüldi güller.
Goç ýigitler ugran çagy bir ýana,
Gijeler ýollara bermäge ýakym
Oguz gyzy göterilip asmana,
Aýa dönüp, saçdy äleme ýalkym.
Ýene saňa näme gerek, goç ýigit?
Bir ýel turdy.
Ondan zyýat bat bolmaz.
Taňrynyň görkezen ýoly bilen git!
Il galkanda diňe namart şat bolmaz.
Müň ýyldan bir nesil bolýandyr eýe
Bu uly synaga, bu uly bagta.
Goý, seniň astynda ýukalsyn eýer,
Dözmek kyn bolsa-da, dözgün gyr ata.
Häzir goç ýigide öz obasy dar,
Häzir her kim Ýaradanyň çapary.
Basym siziň biliňizde şyňňyrdar
Uly-uly galalaryň açary.

Oguz han äleme çekdirdi nagra,
Ýöriş tebli töwerege saldy ýaň.
Taýyn boldy gürzi, gylyçdyr naýza,
Müňläp erkin ata salyndy uýan.
Agyr goşun birden süşende öňe,
Şol tarapa biraz agyp gitdi Ýer.
Sapara gidenler bolupdy öň hem,
Öň hem bardy uruş-käýişe ezber.
Ýöne bu gün ganat bitipdi halka,
Nandyr jan gaýgysy çykypdy ýatdan.
Ulusy, kiçisi uýup bir Haka,
Ýagşy-ýaman suw içdiler bir ýapdan.
Giň sähradyr oguz iliniň öýi.
Ýürek gürsüldisi — toýnagyn sesi.
Barýar çekip agyr ýygynyň önün
Gündogaryň, Günbataryň eýesi.
“Ýok” diýip biljek ýok aýdan sözüne,
Her bir hökümüne kaýyldy bary.
Her öwrümde ilip onuň gözüne,
Alyslara çagyryardy gök böri.

Günbatara tarap barýardy ýygyn...
Öwrüm-öwrüm ýollar gidýär uzalyp.
Söweşler bolsa-da ýygydan-ýygy,
Goşunyň möçberi barýar ulalyp.
Oguz hanyň barha artýar şöhraty.
Sahylykda, adylykda oňa taý
Tapylmanson,

Dünýä ýañ salyp ady,
 Döwletini barha artdyrýar Hudaý.
 Kimsi gorkup düşýär onuň yzyna,
 Kimsi söýüp egýär oňa başyny.
 Atlar serhoş bolup ganyň ysna,
 Depip, gapyp garanýarlar daşyny.
 Olar togtap Günüň batýan ýerinde,
 Syn etdiler bir batgaly bulaga.
 Şol bulagyň ýakyn töwereginde
 Bir nätänyş kowum duşdy bulara.
 Görüp üstlerine gelen goşuny,
 Olar lalawlaşdy.
 Seretseň siňe,
 Aňsa bolýar: kimsi gara başyny
 Orta goýup, kem-kem dyzaýar öňe.
 Kimsi gymyldaman duran ýerinden,
 Iki jahan owarrasy mysaly,
 Aýrylan guş ýaly ganat perinden,
 Aşak bakyp, iňňildeýär yzaly.
 Ýene bir topary beýle gudrata
 Öňden garaşana edişip çalym,
 Ýaýdanman, çekinmän, begenip gaýta,
 Duşmana uzadýar köňül açaryn.
 Belli däl: kim kimiň berip dur häsin...
 Birden Oguz handan çykdy bir seza:
 “Garşy çykanlara zat diýmäň häzir,
 Soňra Hudaý berer olara jeza.
 Tabyn bolanlary birjik hem gaýry
 Hasaplamaň. Size goşulsyn olar.
 Diýmek, Ýaradandan däldirler aýry,
 Diýmek, olar bize wepaly bolar”.
 Şeýdip Günbatary aldy Oguz han.
 Oňa tabyn boldy Zeminiň ýary.
 Ýöne eýýäm onuň köňlüne aýan:
 Bu ýerlerde asla ýetmez karary.
 Daň şapagy lowlanda bir gyrada,
 Bu görnüş gözüne görünýär yssy.
 Diýmek, ozalyndan beýik Ýaradan
 Giň jahana seçen bolmaly yrsgyn.
 Oguz han bakanda Gündogar sary,
 Şol tarapa gelýär ädim ädesi.
 Ýoldur onuň iň mähriban hossary,
 Iň şirin aýdymdyr toýnagyny sesi.

Ölenleri jaýlap, ýaradarlaryň
 Synasynda bitenden soň ýarasy,
 Oguz han çagyryp öz serdarlaryn,
 Esli dymyp, uzaklara garady.
 Bar zat aýan boldy: hanyň köňlüni
 Eýýäm eýeläpdir täze bir höwes.
 Goç ýigit boýlamaz arzuw kölüni.
 Oňa bir yşarat edildigi bes!

Ýola taýýarlygyň galmansoň kemi,
Gara öýler düýelere basyldy.
Uly ilin älemdäki ýelkeni —
Baýdaklar asmanda ala pasyrdy.
Şeýdip gündogara ugrady goşun,
Ýoluň ugrundaky bar galalara
Ilki hat ýollanyp,soňra-da daşyn
Gabap alyp, aman-esen galara
Olara purýja berildi. Boýun
Bolanlara iman boldy baky ýar.
Tabyn bolmadygyň başyna oýun
Salyndy: çekdi ol, pygan, ahy-zar.

Goşun gala alyp gala yzyndan,
Sansyz sähralardan, çöllerden ötüp,
Bir kowuma duşdy: ogul-gyzynda,
Aýal-erkeginde ýokdy hiç örtük.
Gün dogýardy şol kowumyň ýanyndan.
Oguz han olara etdi garaşyk.
Egin-eşik berdi öz engamyndan,
Iman köňüllere çaydy ýaraşyk.
Soňra goşun ýene ugrady ýola.
Uzaklarda hellewledi iki dag.
Şol ýerde duşdular olar bir ile:
Eginleri gysyk, köňülleri dar.
Bu ýerdäki adamlaryň dilime
Oguz handan başga ýokdy düşüňän.
Ýürekleri dilim-dilim dilinen
Bu adamlar üçin öweýdi dünýä.
Biri diýdi: “Şu daglaryň aňyrsy
Äjitdir Mäjidiň bolýan ýeridir.
Şol towkyny başymyzdan aýyrsaň,
Sylagyň bu ýurduň altyn-zeridir.
Bela bilen aramyza bir böwet
Basyp berseň, biz ömürlik bergili.
Jahanyň penasy, şahym, kömek et,
Goý, olaryň bize degmesin eli”.
Oguz han seslendi: “Perwerdigäriň
Maňa beren soltanlygy
Bar berjek
Altyn-zeriňizden ýagşydyr. Bäre
Gulak asyň — onuň täri ýekeje.
Diňe beriň maňa azajyk kömek.
Olar bilen araňyza bir diwar
Çekip bersem, misli haýbatly köpek,
Ol sizi goraglar. Soňra ahy-zar
Çekmegi bu kowum çykarar ýatdan.
Demir böleklerin tiz daşan bäri.
Müşgil hergiz ygtybarly aňsatdan,
Kyn günde ýetişer elin hünäri”.

Iki dagyň arasyny demirden

Doldurdylar. Gaýym edip örülen
Demirler suw bolup, möwç urdy ýerde
Odun daşap, üflänsoňlar körüge.
Demir gowý erän wagty, Oguz han
Mis eredip, guýdy onuň üstünden.
Şeýdip hem adamlar galdylar aman,
Şeýdip, kowum öňäp gitdi kem-kemden.
Näçe jan etse-de, Äjitdir Mäjit
Aşyp bilmediler demir diwardan.
Boldy olar bet işleriň mätäji,
Dyndy iller uruş-sөгüş, dawadan...

Şeýdip, Gündogaram aldy Oguz han.
Ol boldy jahanyň ilkinji saşy.
Dogduk mekanyna dolandy aman,
Işi oňdy, hasyl boldy yhlasy.

ALADA

Ýaýna, oguz ili, kelebiň ujy
Seniň eliňdedir.
Iki tarapa
Yrsgy ýaýrap, doýrup mätäji, ajy
Kowumlaryň öňär, bereket tapar.
Älemde lowurdar oguz ýyldyzy,
Müňläp ýyl geçse-de, solmaz, öçmez hiç.
Irden, agşam dünýä öwsende gyzyly
Umytlar oýanar. Döwran geçmez hiç.

Oguz han ynjaldy:
Hakyň emrine
Bolmalysy ýaly etdi ol amal.
Şandyr şöhrat ýaran boldy ömrüne,
Iýeni ak bugdaý, içeni asal.
Bu jahanda näme gerek adama?
Tümi deşen ýyldyzlary batmasa.
Kowumlary erkin bermese gama,
Yrsgy kemelmese, yzy ýitmese...
Oguz hanyň birden çytyldy gaşy.
Ol diýdi özüne: «Gezdiň jahany,
Döwlet gurduň, ýakdy gözüň kuýaşy
Körän umytlary, ýöne aýt, hany,
Yzynda goýduňmy mizemez düzgün?
Saklarmy yzyňy bozman, ýitirmän
Çagakaň hüwdülän bu oguz düzi?
Ýyllar şöhratyňa gatmazmy arman?»
Başga aladany çykaryp ýatdan,
Pikir ummanynda dynman ýüzdi ol.
Bir yşarat bolsa diýip hylwatdan,
Ençe günüň ukusyna dözdü ol.
Soňra ak säheri sylap ýüzüne,
Ähli duýgusyny, aňyny tijäp,

Mähirli göz aýlap dagdyr düzüne,
Geldi möhüm netijä.
Şeýdip, çar tarapa ýollandy çapar
Mejlise ýygnandy oguz begleri:
Olar haýbat ursa, ýyldyrym çakar,
Olar nagra tartsa, sarsdyrar ýeri.
Şan-şöhratly bu ärleriň yhlasy
Ýele gitmez ýaly,
soňky gün arman —
Köňüllerde bermez ýaly bol hasyl,
Başlaryny çugdamlapdy Oguz han.

Ol çykyp oturdy tagtyň üstüne.
Sag ýanynda sütün dikip, soňundan —
Altyn towuk gonduryp şol sütüne,
Bir ak goýny daňyp goýdular onda.
Başga bir sütüni onuň çepinde —
Dikip, kümüş towuk berkitdi olar.
Oňa gara goýny daňdylar.
Indi
Bu desga geljege yşarat bolar.
Oguz handa hemmeleriň nazary.
Näme sebäp boldy bu maslahata?
Onuň göwnühoşlugymy, gazaby?
Ýa ýene çykarmy gerçekler ata?
Az salymdan onuň aýtjak sözüne
Bagly bolar tutuş ilin ykbaly.
Oguz han ser salyp Ýeriň ýüzüne,
Söz sözledi. Sarsman diňledi ili.

OGUZ HANYŇ AÝDANY

Men öňürti aýdaýyn bir hekaýat:
Gün hany, Aý hany, Ýyldyz hany men
Awa ýollanymda Gündogar taýa,
Olar gaýdyp geldi altyn ýaý bilen.
Basym boldy ýene bir waka aýan.
Günbatara dolduryp aw mukamyn,
Üç gerçegim — Gök han, Dag han, Deňiz han,
Tapdylar üç sany kümüş peýkamy.
Eýsem, bu dälmidir Gökden yşarat?
Bu möhüm gürrüniň gelendir wagty.
Men jahanda gurdum äpet ymarat,
Maksadyma ýetdim, daş ýardy bagtym.
Kellesine sygjak zatmy adamyň
Ýer ýüzüni basyp almak?
Gök — Taňry
Ýola çagyranda howlugyp daňy —
Atyrypdym. Begler, soň şondan aňry
Näme bolanyny bilýäňiz äşgär.
Köp ýerler uruşsyz egdiler boýun.
Bar zat maňa bagly bolsady käşgä

Duşmanyň başyna salsamam oýun,
Gan dökmezdim. Basym eden işime
Taňrynyň öňünde bererin jogap.
Bir ýagşylyk eden bolsam ilime,
Diňe şonuň üçin ýazylsyn sogap.
Bina gurup bolar, ýöne kyn ony
Goramak ýel-suwdan, aýdyr günlerden.
Çakymyzdan kändir dünýäniň oýny,
Epgekleriň kasdy gözel güllerde.
Bina eden döwletimiň geljegi
Meni ynjalykdan gaçyrýar.
Munda
Has eýmençdir jeňsiz günleriň jeňi,
Başyň tiz aýlanýar şatlyk-şowhunda.
Başda maňa ýatdy görüp dalaşy.
Kim howlugar: çekip goşunyň öňün,
Duşmana döş gerip, bu gara başy
Oda gorsamaga? Beglerim, bu gün
Duşmanlar dost bolup, salýarlar saýa.
Diýmek, ýagdaý başgaçadyr düýbünden.
Indi meni geljek batyrýar oýa.
Meniň üçin ol has möhüm düýnünden.

Gün han, Aý han, Ýyldyz han,
siz sagymda
Ornaşyň. Şol ýerde indi ornuňyz.
Soňky günde gezip ýörmäň salgymda:
Ýeriňize eýe çyksyn ogluňyz.
Gök han, Dag han, Deňiz han,
siz çepimde
Otyryn. Nesliňiz örsün şol ýerden.
Äpet döwletimiň iki çetinde
Dikilen sütün siz ajap günlerde.
Altyn ýaýy üç böldüm,
her bölege
Eýe çyksyn Gün han, Aý han, Ýyldyz han.
Sizden, siziň nesliňizden önene
Bu hakykat bolsun mydama aýan.
Taňry ýollan bu üç kümüş peýkamy,
Ogullarym — Gök han, Dag han, Deňiz han,
Size bagyşladym. Jahan mukamy
Ýaňlanýarka geziň başyňyz aman!
Sagymdan örenler döwlete eýe —
Bolarlar. Olardan soňam han çykar.
Döwlet bir öý bolsa, şol täsin öýe
Höküm ýörederler, geýerler jyga.
Çepimden örenler bolarlar ilçä.
Olar nirä git diýilse giderler.
Şolara baglydyr döwletiň içi.
Bary bir Watana gulluk ederler.
Halaýyklar, ine, şu iki ganat —
Sizi alyp gider alys menzile.

Taňry bersin könlüňize kanagat,
Yrsgyňyz nur çäýsyn Diýar meňzine.

Diýip: «Onuňkydan meniň ornum pes»,
Menden ýa kysmatdan gaty görmäň siz.
Özüňi aýratyn saýmaklyk hebes.
Ýada salyň, bir atadan öňňän siz.
Döwletde baş hanam, sada nökerem
Bir işe meşguldyr, ikisem zerur.
Agzybire Taňry eçiler kerem,
Bir maksatly halka hemra bolar nur.
Agzybir bolsaňyz, hiç hili apat
Size wehim salmaz, oňar işiňiz.
Watan içre ýaýnarsyňyz parahat,
Döwletiniň artar, uzar ýaşıňyz.
Biz agyp-döneris, çykarys ata,
Şu toprakdyr namysymyz-arymyz.
Ine, men! Ine, siz! Ine-de Watan!
Baryň perzentlerim, Allah ýaryňyz!”

OGUZ SENASY

Oguz han türkmeniň owuz hanydyr.
Öküze at berip,
Ökjesi bilen
Zemine bat beren meniň aslymdyr.
Wagtyň guran tory,
Taryh kerebi
Onuň yzyn ýitirerden asgyndyr.

Käte gök gümmürdäp, eşdilýär onuň
Baş müň ýyl öň kakyp giden nagrasy.
Hatsyza hat berip,
Zatsyzlara zat
Ol döwran sürendir. Ýolsuzlara ýol
Görkezendir lowurdaýan naýzasy.
Bu gün gurup döwletiniň taýyny,
Eýe çykdyk gadym ähdi-peýmana:
Tapdyk Oguz hanyň altyn ýaýyny.
Barymyz öwrüldik kümüş peýkama...

MAZMUNY

“Men özümi kitaplardan gözlärin...”

“Oglanjyk tolgundy, teňleşdi haly...”
“Güýz säheri bilen kalbyma dolan...”
“Men guşdum. Gulaçlap mawy ummany...”
“Könlüm, çyrşan goşgymyza göz aýlap...”
Zeminiň düşüşi
Deňiz gomlary
Gaplaň
Ötegçä
“Kem-kem meniň töweregim agaryr...”
“Bulutly gijede azaşan şemal...”
Bahar goşgusy
Heýkeltaraş
“Maňa düşünmegiň ahmal...”
Esgeriň ogly
Şemally gije
“Deňziň ýetenokdy demine demi...”
“Otyryn agaç tapçanda...”
“Bilip bolmaz: güýzmi, ýazmy...”
“Ýatyr öleniň jesedi...”
Belki...
Rubagylar
“Birhili bolýaryn ýylgyrsa jeset...”
“Belki, gözüm açylar...”
“Taňrym, edeniňe şükür...”
“Gury özümi aldanym...”
Köpnokat
“Öýlerde bir-birden sönensoň yşyk...”
“Meni Ýerden tapmarsyňyz...”
Marköw
Eneme bagyşlan goşgularym	
“Men seni söýýäriň çaga mysaly...”
“Sen ýogaldyň...”
“Halyň neneň...”
“Mähribanym...”
“Her gün ýatmazyňdan öň...”
Gelnime bagyşlan goşgularym	
“Bolar, gülüm, bar zat gülala-güllük...”
“Bu gije seniňki...”
“Kyn görme-de diňle meni bu agşam...”
“Ezizim, dowzahda küýseme bagty...”
“Bu gije sowapdyr...”
“Bersem-bermesem hem häsin...”
“Gün öz tygyny gezäpdir...”
Bakyýet
“Günäm günä ulaşypdyr...”
“Bom-boş kalbym, alajyň ýok...”
“Köşesdirýäriň özümi...”
“Men galam tutmaga geldim...”
Adamzat
Golýazma
“Ýene yza gitmelimi?... ”
Çigit satýanja gyz

“Ýyllar geçer, ýollar ýiter...”	
“Şol gün heniz hem ýadymda...”	
“Adam ogly, erbet many agtarjak bolma ölümden...”	
“Men eýýämden hopugýaryn...”	
“Jan nire, ýlpylda aldanmak nire...”	
“Adam tora awyn düşürip bilmez...”	
“Sowan kalbymy çofýar...”	
“Zeminiň ýollary batypdyr tüme...”	
“Ýene-de gaýdyp geldim öňden tanyş ýerlere...”	
33 ýaş	
“Ümsümlik. Mazarlar bir-birne höwür...”	
“Sallançagy aýyrdylar böwürden...”	
“Ýürek misli simap sütüni deýin...”	
“Ýeri, öz syrymy ýaýaýyn nädip?... ”	
“Aý dogupdyr wepasyzyň ýylgyryşy mysaly...”	
“Kyn eken kalbyňy ýalňyzlyk bogsa...”	
“Watany gününe goýuň!...”	
“Galdyr-bassyryga şahyryň haky...”	
Hat	
Betbagt şahyra	
“Önsüz-artsyz giňişligiň...”	
“Öljegime ynamym ýok, ajala edemok geleň...”	
“Eý, pany, küşdüňi, gel, täzeden dik...”	
“Men seniň şahyryň, halkym...”	
“Gury aňa baýrynaňdan ne peýda...”	
“Men dünýäni düzetjekdim...”	
“Bir zat belli: paýhas, aňy...”	
“Dertlileriň derdine...”	
“Şygryýetim...”	
“Barha giňişleýän älem dälde hiç menden aýry...”	
“Göýä, bir azaşan gämi...”	
“Nazar aýlap çar ýana...”	
“Öňküden garalyp asmanyň düýbi...”	
“Azaşarsyň diýme...”	
“Teşne maral gümra bolup arzuwa...”	
Deňziň kenarynda	
“Dostum, näme ýitip gitdiň?... ”	
“Men ony idäp ýöremeok...”	
“Goşgy dörän wagty birden döreýär...”	
Türkmenistan	
“Dünýä inip, göbek ganymyz daman...”	
Türkmeniň dili	
Meniň ýolum	
“Tebil tapan gara atym, nirä alyp barýaň meni?... ”	
Mynajat	
“Sähelçe ygtyýarym bar...”	
“Derwüş, menden ýüz öwürme...”	
“Derwüşleriň jindesini...”	
“Aklymy terk etmez, çykmaz ýadymdan...”	
Magtymguly	
Iň soňky günä	
“Birmahal Hudaýyň sözünden dänen...”	

“Men şuny diýmäge bolýaryn mejbur...”
Parahat bilen gürrüň
“Adamy ýigrenji edýän...”
Gördi gözlerim
Oguznama